

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ออกแบบหนังสือ

ถนนเฟื่องนคร

DESIGNING FOR FUANG NAKON STREET

BOOK PROJECT

นางสาวเบญจมาศ ภูประเสริฐ

MISS BENJAMART PHUPRASERT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาออกแบบสิ่งพิมพ์ ภาควิชาศิลปะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประจำปีการศึกษา 2539

เลขหมึก.....
เลขทะเบียน.....28685
วัน, เดือน, ปี- 8 ต.ค. 2540

การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เมื่วารกรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการออกแบบหนังสือถนนเพื่อคนคร
DESIGNING FOR FUANG NAKON STREET 'S BOOK
ชื่อนักศึกษา นางสาวเบญจมาศ ภูประเสริฐ รหัสประจำตัว 36024411
หลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ออกแบบสิ่งพิมพ์
ภาควิชา นิเทศศิลป์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล *กิตติ อมร*

(ผศ.เอกพงษ์ จุลเสณี)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ผศ.จิระพงษ์ ภูมิจิตร	กรรมการ
อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล	กรรมการ
อาจารย์เสาวภา ศรีทองนาก	กรรมการ
อาจารย์ภาวิตา ภาวิจิตร	กรรมการ
อาจารย์วิทยา หาญวารวิวงศ์ศิลป์	กรรมการและเลขานุการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์โครงการศึกษาการออกแบบหนังสือเรื่องถนนเฟื่องนคร

DESIGNING FOR FUANG - NAKON STREET' S BOOK PROJECT

ชื่อนักศึกษา นางสาวเบญจมาศ ภูประเสริฐ

สาขาออกแบบสิ่งพิมพ์ ภาควิชาศิลปะศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์กิติติ อมรพัฒน์กุล

ปีการศึกษา 2539

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของโครงการ ศึกษาถึงการออกแบบหนังสือในลักษณะแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวถนนเฟื่องนครในรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม หนังสือที่ออกแบบจะมีลักษณะการใช้รศลาในการดำเนินเรื่อง เพื่อบอกถึงสถานที่สองฝั่งถนนในอดีตจากต้นจรดปลาย โดยใช้เทคนิคสีน้ำ ซึ่งถนนนี้มีความน่าสนใจในแง่ที่เป็นถนนสายเก่าแก่ มีอดีตที่น่าสนใจ ตึกรามบ้านช่องยังคงสภาพเดิมเป็นจำนวนมากจึงต้องการแสดงให้เห็นถึงความงาม บรรยากาศและความสวยงามบนถนนนี้ และให้ตระหนักถึงการมีอยู่ของตึกแถวเก่าในเกาะรัตนโกสินทร์ ที่ควรค่าแก่การดูแลรักษาไว้ โครงการนี้จึงจัดทำขึ้น

และนำลักษณะบรรยากาศของถนนที่มีทั้งวัด ตึกเก่าที่เป็นทั้งร้านค้าและอยู่อาศัยด้วยจึงนำเอารายละเอียดที่เป็นส่วนประกอบต่างๆ รวมทั้งร่องรอยของความเจริญในอดีตมาประยุกต์ในงานให้เหมาะสมและลงตัว

ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ

อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล
และอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำ

คุณประทีป โกศลวัฒนะ

บางกอกฟอรัม

คุณละอองทิพย์ วินทุพราหมกุล (ร้านพันธุ์โอสถ)

ร้านขายใบชาอู่หลงอิวี่

ผู้คนและร้านค้าต่างๆ บนถนนเฟื่องนคร

เพื่อนๆ น.ศ. ๔ โดยเฉพาะ กุ้ง อ้อ เอ็น คุษ เอกและก้อย

เพื่อนๆ ว.จ. ๔ โดยเฉพาะ เสก เป้ ต่อ เอ เอ้ เจียบ กั้ง

และน้องๆ ว.จ.และน.ศ. ที่ช่วยงานโดยเฉพาะน้องเล็ก ว.จ.

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณพ่อแม่ที่รัก

เบญจมาศ ภูประเสริฐ

มีนาคม 2540

คำนำ

ในการจัดทำโครงการออกแบบหนังสือถนนเพื่อถนนของข้าพเจ้าในครั้งนี้ วัตถุประสงค์คือ เป็นการศึกษาการทำหนังสือและศึกษากระบวนการทำงานต่างๆ โดยศึกษาเรื่องราวที่จะนำมาสร้างเป็นแนวความคิด ระบบความคิดในการทำหนังสือ การออกแบบหน้าหนังสือที่น่าสนใจ, และนำเสนอการพัฒนารูปแบบของหนังสือที่ให้ข้อมูลของอดีตในอีกรูปแบบหนึ่ง พร้อมทั้งนำเสนอเรื่องราวสถานที่ที่น่าสนใจสองฝั่งถนนเพื่อถนนที่มีอดีตความเป็นมาที่ยาวนาน ดังนั้นในสารนิพนธ์ฉบับนี้ข้าพเจ้าจึงนำเสนอถึง แนวคิดหลัก ขั้นตอนการทำงาน ออกแบบหนังสือ และเสนอข้อมูลอื่นๆเกี่ยวกับถนนเพื่อถนน แก่ผู้สนใจ หวังว่าคงเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
คำนำ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่	
1	
บทนำ.....	1
ข้อมูลของถนนเพื่อนนครในอดีต.....	3
ข้อมูลของถนนเพื่อนนครในปัจจุบัน.....	7
2	
ข้อมูลของหนังสืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	9
3	
ข้อมูลการออกแบบหนังสือ.....	18
การออกแบบที่นำส่วนประกอบต่างๆในอดีตมาประยุกต์ใช้.....	19
4	
การสร้างสรรค์ผลงาน.....	23
5	
แบบร่าง.....	25
ผลงานสำเร็จ.....	36
6	
ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ.....	48

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ภาพถนนในอดีต.....	3
2 ภาพรถลาก.....	4
3. ภาพสี่กั๊กพระยาศรีในอดีต.....	6
4 ภาพสี่กั๊กพระยาศรีในปัจจุบัน.....	7
5-7 ภาพตัวอย่างหนังสือที่มีแนวทางการออกแบบใกล้เคียง.....	11-13
8-13 ภาพตัวอย่างหนังสือที่มีการนำเสนอประกอบต่าง ๆ มาประยุกต์....	14-17
14 ภาพตัวอย่างอักษรนำ.....	19
15 ภาพเก่า.....	20
16 สิ่งของในอดีต.....	21-22
17 ภาพแบบร่างครั้งที่ 1.....	25-28
18 ภาพแบบร่างครั้งที่ 2.....	29-33
19 ภาพแบบร่างครั้งสุดท้าย.....	34-35
20 ภาพงานสำเร็จ.....	36-47

บทที่ ๑

บทนำ

โครงการออกแบบหนังสือถนนเฟื่องนคร

DESIGNING FOR FUANG NAKON STREET' S BOOK

ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากต้องการนำเสนอความเป็นมาในอดีตของถนนเฟื่องนครที่มีความน่าสนใจ
ควรแก่การเสนอให้รู้กันกว้างขวางมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของถนนใน
ยุคแรกและสถาปัตยกรรมยุคแรกของเมืองไทยที่ควรค่าแก่การรักษาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

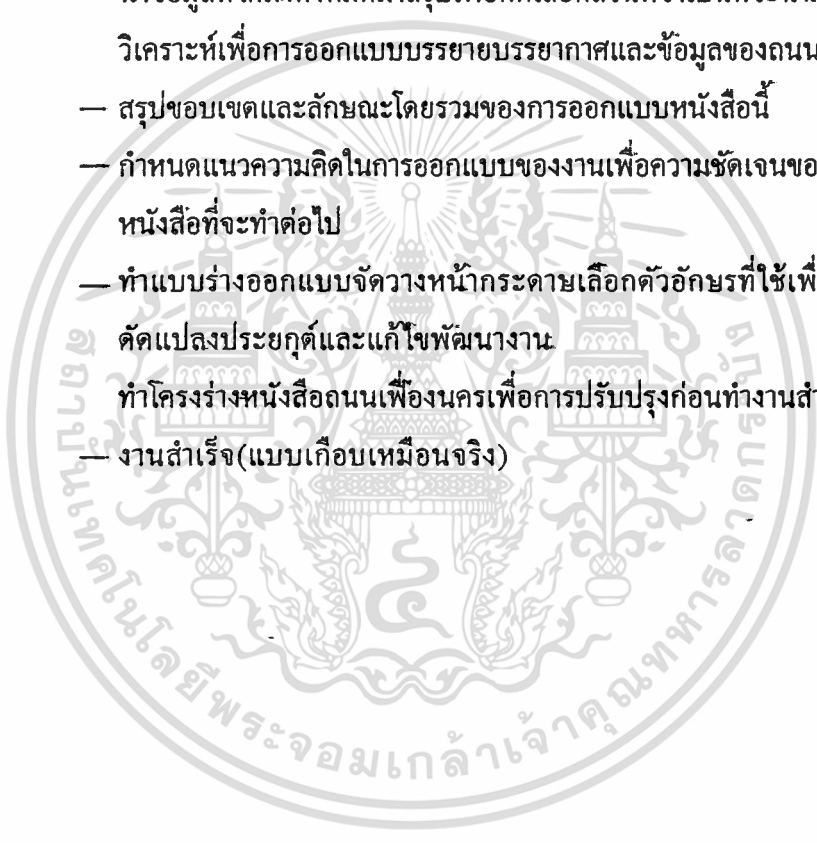
1. ศึกษาการออกแบบหนังสือที่ใช้รายละเอียดและส่วนประกอบต่าง ๆ
ในสมัยก่อนมาดัดแปลงเพื่อให้สื่อถึงบรรยากาศของถนนเฟื่องนครในอดีต
2. ถ่ายทอดความงามอดีต ความสำคัญของตึกแถวในยุคแรกที่ยังคงมีอยู่
สถาปัตยกรรมที่น่าดูแลรักษาให้คงอยู่ในสภาพดีเพื่อความภาคภูมิใจ
ในสถานที่ประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง

ขอบเขตของโครงการ

หนังสือขนาดกว้าง 17 x 25 เซนติเมตร

ลักษณะการออกแบบ

- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับถนนเพื่อถนนทั้งหมด รวมทั้งรายละเอียดของบ้าน ทั้งในอดีตและปัจจุบันของลักษณะของสถาปัตยกรรมตึกแถวในถนนนี้ และข้อมูลของวัดราชบพิธ สภาพความเป็นอยู่บรรยากาศในอดีตของ เกาะรัตนโกสินทร์และการหลักการออกแบบหนังสือและส่วนประกอบ (ELEMENT)ต่าง ๆ ในอดีตของไทย
- นำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาสรุปเพื่อคัดเลือกส่วนที่จำเป็นที่จะนำมาใช้และ วิเคราะห์เพื่อการออกแบบบรรยายบรรยากาศและข้อมูลของถนนให้ชัดเจน
- สรุปขอบเขตและลักษณะโดยรวมของการออกแบบหนังสือนี้
- กำหนดแนวความคิดในการออกแบบของงานเพื่อความชัดเจนของ หนังสือที่จะทำต่อไป
- ทำแบบร่างออกแบบจัดวางหน้ากระดาษเลือกตัวอักษรที่ใช้เพื่อ ดัดแปลงประยุกต์และแก้ไขพัฒนางาน
- ทำโครงร่างหนังสือถนนเพื่อถนนเพื่อการปรับปรุงก่อนทำงานสำเร็จ
- งานสำเร็จ(แบบเกือบเหมือนจริง)

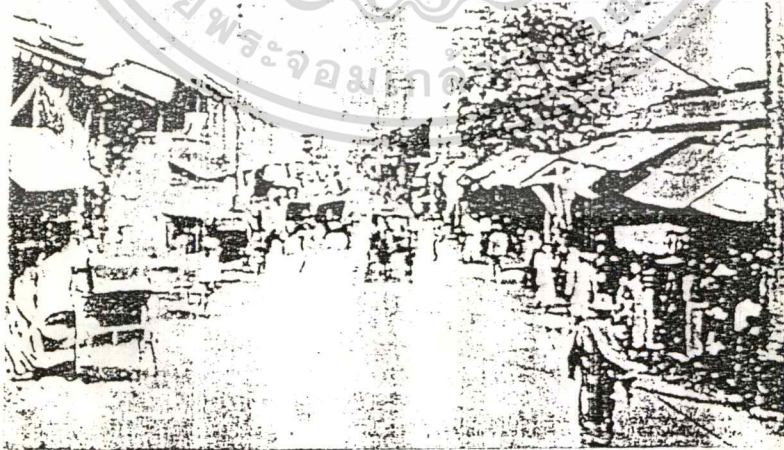

บทที่ ๑

ข้อมูลของถนนเฟื่องนคร

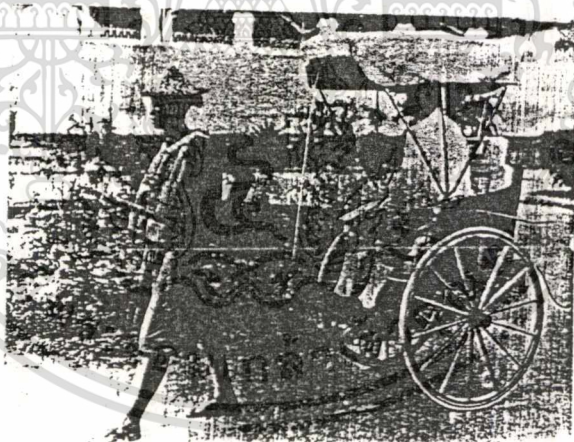
เหตุแห่งการสร้างถนนเฟื่องนคร

สาเหตุที่รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าให้สร้างถนนขึ้นเพราะอนุโลมตามที่พวกกงสุลได้ทำเรื่องราวถวายว่าชาวยุโรปคยขี่รถม้าเที่ยวตากอากาศได้ความสบายไม่มีไข้เจ็บพอเข้ามาอยู่ที่กรุงเทพมหานครไม่มีถนนหนทางที่จะขี่รถม้า พวกกันเจ็บไข้เนื่องๆ จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างถนนเป็นครั้งแรกขึ้น ๓ สายด้วยกัน คือถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง และถนนเฟื่องนครขึ้น เมื่อพ.ศ. ๒๔๐๕ และเสร็จในปีพ.๒๔๐๗ ถนนหนทางเมื่อก่อนเป็นถนนดินโรยอิฐหักกับหินก้อนย่อม ๆ ทับแล้วโรยหินละเอียดข้างบนเป็นส่วนมาก ตามถนนจะเห็นเป็นตะปุ่มตะป่ำมีหินก้อนโตขนาดลูกมะนาว โผล่ขึ้นมาเป็นก้อนๆ ไปทั่ว หินที่โผล่ขึ้นมาเป็นมันวาว แสดงว่าถูกล้อรถเจ๊ก และล้อรถม้าซึ่งเป็นเหล็กช่วยขัดเสียนเป็นมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

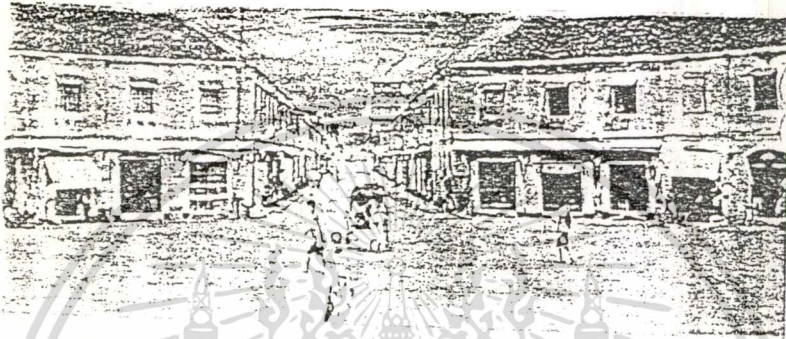
การเดินทางในสมัยก่อนมีหลายวิธีด้วยกัน ทั้งเดิน นั่งเรือ นั่งรถราง รถไฟหรือนั่งรถเจ๊กหรือรถลาก ซึ่งรถลากในสมัยนี้ได้เปลี่ยนมาเป็นรถสามล้อถีบและได้ประยุกต์มาเป็นรถตุ๊กตุ๊กในเวลาต่อมา รถลาก มีสองชนิด ชนิดหนึ่งนั่งได้คนเดียวคนลากเป็นจีนหนุ่ม ว่องไวไปได้เร็ว มักวิ่งกระโดดโหยง ๆ ไปเรื่อย คนไทยหนุ่ม ๆ และฝรั่งชอบนั่ง อีกชนิดเป็นรถใหญ่ นั่งได้ ๒ คน คนลากเป็นจีนมีอายุ ไปช้า ๆ ไม่ค่อยเร็วคนไทยและพวกแม่ค้าชอบนั่ง เวลาธรรมดาเปิดประทุน แต่ถ้าฝนตกกางประทุนและมีผ้าน้ำมันสีเหลืองบังข้างหน้า เวลาจะนั่งรถเจ๊กไปไหนก็ต้องพูดภาษาจีนทุกแห่ง เช่นเรียกรถเจ๊ก ต้องเรียก ชิงเซีย ไปสถานีรถไฟรถไฟต้องบอก ฮ้วยเซียเท้า ไปสี่กั๊กเสาชิงช้าต้องบอกไป ชิงชิงแป๊ ไป สี่กั๊กพระยาครีต้องบอกไป ไปสี่กั๊กพีเอชสี่ ไปสะพานเหล็กต้องบอกไป ทึกเกีย เป็นต้น

ถนนเฟื่องนคร

สถานที่ตั้ง

ถนนเฟื่องนครตั้งอยู่ในเขตของเกาะรัตนโกสินทร์ โดยเริ่มนับจากด้านถนน
ตะนาวเรียกว่า สี่ก๊กเสาชิงช้า ตัดตรงมาจนถึงส่วนที่ตัดกับถนนบ้านหม้อเรียกว่า
สี่ก๊กพีเอ็ยสี่

3

ความสำคัญของถนนเฟื่องนครในสมัยก่อนนั้นเนื่องจากเป็นถนนที่สร้างขึ้นในยุค
แรกๆของเมืองไทย การพัฒนาของสองฟากถนนจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการ
สร้างตึกแถวรูปแบบแบบเมืองสิงคโปร์ริมถนน โดยทำเป็นตึกแถวค้าขายกึ่งที่พัก
อาศัย มีการสร้างวัดราชบพิธฯ โดยพระราชดำริในรัชกาลที่๕
รายละเอียดในสมัยก่อนของสองฟากถนนได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจในหนังสือ
กรุงเทพฯ เมื่อ ๗๐ ปีก่อนของกาญจนาภรณ์ซึ่งจะตัดตอนมากล่าวดังต่อไปนี้
“ถนนตะนาวที่เคยเที่ยวกันอยู่ในระยะนั้น ชื่อตะนาวอยู่ทางวัดมหารห์มาถึงสี่ก๊ก
เสาชิงช้า แต่ที่เคยเที่ยวเลยต่อไปถึงสี่ก๊กพระยาศรี ซึ่งท่อนี้เรียกเป็นถนนเฟื่อง
นคร ขอเริ่มจากสี่ก๊กพระยาศรีที่เป็นตึกโคดสี่มุม ตรงหัวมุมทางทิศตะวันออก
เป็นห้างฝรั่งเยอรมันชื่อห้าง ย.ร.อันเดร ขายของเยอรมันต่าง ๆตลอดจนเพชร
พลอย จากห้างย.ร.อันเดร

ข้ามมาคูเหมือนจะเป็นห้างขายยาอังกฤษซึ่งต่อมาคูเหมือนจะเป็นห้างขายยาฝรั่ง
ของไทยต่อมาเป็นตึกแถวสำหรับเช่า ฝีมือทำออกจะดี แล้วถึงสะพานวัดราชบพิธ
ข้ามคลองหลอด เป็นสะพานก่ออิฐถือปูนเป็นรูปโค้งสูงมาก คูเหมือนจะชื่อ

เฉลิมพงษ์ ลงสะพานมาเป็นตรอกเล็ก ๆ ไปออกถนนอนุสาวรีย์ติดกับตรอกเป็น
บ้านเข้าใจว่าเป็นต้นตระกูล ชนินทร์ ทางด้านริมถนนเป็นตึกแถวราว ๔-๕ ห้อง
ถึงทางเข้าบ้านตระกูลชนินทร์เป็นที่กว้าง ริมทางเข้าตึกนี้เป็น โรงพิมพ์ของนาย
ก.ส.ร. กุหลาบ ที่ออกหนังสือ โรงพิมพ์สยามประเภท มีชื่อเสียงในทางด้าน
โบราณคดีและประวัติศาสตร์ ท่านนับว่าเป็นคนหัวสมัยใหม่ในสมัยนั้นที่มีชื่อย่อ
นำหน้า เหมือนฝรั่ง คำว่า ก.ส.ร. ได้ยืมมาจาก เกสโร ตัวนายกุหลาบเวลาเย็น
มักเอาเก้าอี้มาตั้งหน้าร้าน รูปร่างผอมเล็กคล้าย มหาตมะคานธี นุ่ง ไส้เสื่อ
ยัด แจกหนังสือต่าง ๆ ให้คนเดินผ่านไปมา ที่โรงพิมพ์สยามประเภทนี้ ต่ออีก
นานคูเหมือนเมื่อสิ้นรัชกาล ที่ ๖ จึงตั้งเป็นโรงพิมพ์ไทยเชชม

ต่อจากโรงพิมพ์สยามประเภทเป็นช่องใหญ่สำหรับเข้าบ้านถนนชนินทร์แล้วถึง
ตึกริมทางเข้าอีกตึกหนึ่ง คูเหมือนว่าจะชื่อว่า นาดจากรูปกร เป็นตึกขายหรือทำ
ทองรูปพรรณ เจ้าของคูเหมือนเป็นพระ ทำราชการอยู่กระทรวงยุติธรรม ต่อจาก
ตึกนาดจากรูปกรมีตึกอีก ๒-๓ ห้อง ห้องอีกห้องหนึ่งเป็นร้านแก่น้ำพิทา เจ้าของ
ชื่อวิเสียม วิยศิริ ต่อจากร้านนี้ไป ๒-๓ ห้องถึงถนนเล็ก คือถนนที่ตัดผ่านทาง
ซ้ายถึงถนนอัษฎางค์ผ่านโรงพิมพ์โสภณอักษรถึงถนนตีทองวัดสุทัศน์ มุม
ถนนเพ็ญนครตรงนี้เป็นห้างแขกชื่อ อับดุลราฮิม มีหลายห้องข้ามฟากถนนเจริญ
กรุงมาอีกมุมหนึ่ง เป็นห้างเหมือนกัน ตึกหัวมุมที่เป็นห้างทั้งสี่มุมนี้ทำอย่างศิลปะ
ร่างสวยงามเหมือนกันหมดทั้งสี่มุมห้อง ต่อจากตึกหัวมุมเป็นตึกชั้นราว ๘-๙ ห้อง
ก็เป็นถนนไม่กว้างนักตัดตรงลัดไปถนนอัษฎางค์ ทางขวามือของถนนนี้ เป็นตึก
แถวยาวตามคลอง คลองหลอดเดิมที่มาเรียกว่าคลองราชบพิธหรือคลองสะพาน
ถ่าน ตึกแถวนี้อยู่ตรงข้ามกับวัดราชบพิธตลอดไปจนจรดถนนอัษฎางค์ ทางด้าน
ถนนตะนาวเป็นห้างบัคเลอร์ขายรถยนต์อยู่นาน

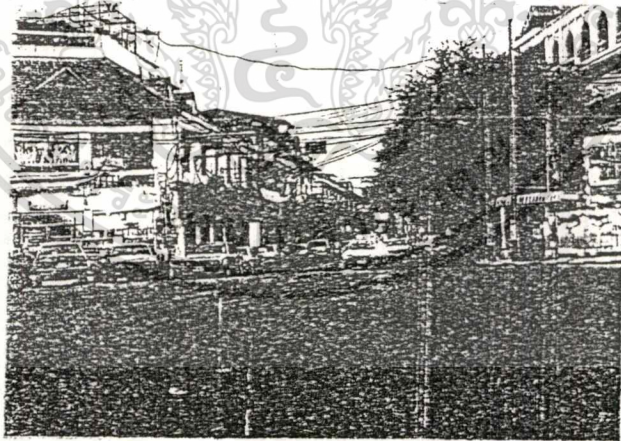
ข้ามคลองมาเป็นวัดราชบพิธจดถนนราชบพิธซึ่งตั้งต้นจากถนนอัษฎางค์ตัดกับ
ถนนเพ็ญนครไปผ่านโรงพิมพ์โสภณอักษรถึงถนนตีทองวัดสุทัศน์ จากมุมนี้
ไปเป็นตึกแถวตลอดถึงสี่กั๊กเสาชิงช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนมากเป็นห้างแขกเปอร์เซียขายของฝรั่งอย่างดี ที่มีชื่อมากก็คือ ห้างนาโคคาอูสมานไบ เป็นห้างใหญ่ราว ๔-๕ ห้อง ราวกึ่งกลางของตึกแถวนี้ มีช่องว่างสำหรับเข้ากระทรวงมหาดไทย ในชั้นต่อมาเมื่อห้างแขกเล็กไปมาก ก็มีคนไทยมาเช่าค้าขายหลายอย่าง ร้านไทยที่ใหญ่ที่สุดก็คือร้าน ชื่อวิจิตรฎาการของ นายเทียน ขายเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายต่าง ๆ

ที่มุมสี่กั๊กเสาชิงช้า ไม่ได้สร้างเป็นตึกใหญ่มีลานโดยเฉพาะทั้งสี่มุมเช่นเดียวกับสี่กั๊กพระยาศรีแต่สร้างเป็นตึกแถวสองชั้นอย่างธรรมดาเป็นรูปโค้งเป็นวงกลมเข้าหากันทั้งสี่มุม ติดต่อกันเป็นแถวเดียวกันกับตึกแถวถนนบำรุงเมืองเช่นทางมุมตะวันออกตึกโค้งจากถนนเฟื่องนครเป็นวง ไปติดต่อกับถนนบำรุงเมือง

ก็มีห้างซีปาปายาโปโลส ขายนุหรีมีชื่อดังกล่าวแล้วอีกมุมตึกหนึ่งโค้งจากถนนตะนาวเป็นวงมาบรรจบต่อกับถนนบำรุงเมือง ตึกมุมนี้มีห้างชื่อห้างศิเชียงของจีนขายของเครื่องใช้ทุกอย่าง ต่อมาไม่นานไฟไหม้ห้างศิเชียงราบหมดทั้งห้าง ต่อมาจึงสร้างตึกขึ้นใหม่เฉพาะที่ไฟไหม้นั้น ข้ามถนนบำรุงเมืองมาถึงตึกโค้งอีกมุมหนึ่ง ตึกตอนที่มาทางถนนบำรุงเมืองเป็นร้านแจ็กขายข้าวแกง ส่วนที่มาทางถนนตะนาวเป็นร้านขายใบชาอ่องอิวก็

4

ส่วนในปัจจุบันความเจริญของเมืองเริ่มกระจายออกไปนอกเขตเกาะรัตนโกสินทร์ ความสำคัญและความคึกคักในถนนเฟื่องนครจึงเริ่มลดลงตามลำดับ สมัยนี้ถนนเฟื่องนครจึงเป็นถนนที่ค่อนข้างเงียบสงบ เมื่อเทียบกับสมัยก่อน ร้านรวงสองฟากที่มีมากมายก็ปิดกิจการลง มีร้านใหม่ๆมาเปิดกิจการแทนที่ ตึกที่มีอยู่เดิมก็ถูกทุบทิ้งเปลี่ยนแปลงไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าจะเริ่มจากสี่กั๊กพระยาศรี ตึกมุมก็ถูกทุบเปลี่ยนเป็นตึกแถวสมัยใหม่ แต่แถบนี้
กิจการก็ยังขายเพชรพลอยแต่เปลี่ยนเจ้าของ ไปจากของเดิม มีร้านขายยาสมุนไพรร
ซึ่งเก่าแก่แต่ไม่ได้พูดถึงในหนังสือ ชื่อร้านพันธุ์โอสถเป็นยาแผนโบราณดำเนิน
กิจการต่อเนื่องกันมา 3ชั่วอายุคน

ส่วนในซอยพระยาศรีก็กลายเป็นซอยเงียบๆ มีร้านรับทำเครื่องประดับจากทอง
นาค เงิน เรียงรายอยู่สองฟาก คลองหลอดวัดราชบพิธกลายเป็นคลองเล็กๆ น้ำใน
คลองไม่ใสเหมือนก่อน ข้ามคลองหลอดมาเป็นวัดราชบพิธที่ยังคงสภาพเดิมไว้
ข้ามถนนราชบพิธไปตึกแถวถูกทุบแล้วสร้างเป็นกระทรวงมหาดไทยอาณาเขต
ยาวไปจนจรดถนนบำรุงเมือง ตรงสี่กั๊กเสาชิงช้ายังคงมีร้านอ้ออ้วกที่ขายใบชาอยู่
ในทางฝั่งตรงข้ามกัน (ตะวันออก) เริ่มจากตึกหัวมุมเรื่อยมากลายเป็นร้านอาหาร
เป็นส่วนใหญ่ แต่ตึกส่วนใหญ่ยังเป็นแบบเดิม มีร้านค้าที่น่าสนใจคือร้าน 123
บ้านดี เป็นร้านขายของเก่าที่เป็นร้านโอสถกริมอยู่ด้วย ร้าน 123 บ้านดี ได้รับรางวัล
สถาปนิกสยามในการอนุรักษ์ตึกเก่าไว้เป็นอย่างดี

ข้ามถนนราชบพิธมา เป็นโรงพิมพ์ลมูลกิจและถัดมาเป็นร้านขายตัวบ๊อคชื่อร้าน
อักษรกิจและร้านทำตรายางชื่อรัตนบ๊อคซึ่งตึกตรงนี้ยังคงสภาพเดิมอยู่ข้างตึกนี้
จะมีซอยชื่อซอยสุขา๑และ๒เข้าไปข้าง ในซอยจะพบกับบ้านเก่าสภาพยังดีอยู่มาก
ทั้งชั้นเดียวและสองชั้นอายุประมาณ ๑๐๐ ปี เดิมซอยนี้เรียกว่าตรอกหม้อจะมี
ตลาดเช้าขายอาหารข้างซอยสุขาจะเป็นร้านขายเครื่องหมายข้าราชการและห้องต่อ
มาตรงสี่กั๊กเสาชิงช้าเป็นร้านขายอาหารซึ่งตึกแถวนี้เป็นตึกใหม่หมดแล้ว

แม้ว่าตึกบางส่วนจะถูกเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็นับได้ว่าถนนเฟื่องนครยังเป็นส่วน
หนึ่งในหลายๆที่ยังคงรูปแบบเดิมไว้ได้ค่อนข้างชัดเจน จึงน่าสนใจ นำมาเสนอ
เป็นหนังสือเพื่อให้หวนระลึกถึงอดีตที่เฟื่องฟู นำติดตามของถนนสายนี้

บทที่ ๒

หนังสืออื่นๆที่เกี่ยวกับถนนเพื่อนนคร

หนังสือส่วนมากที่มีข้อมูลเกี่ยวกับถนนเพื่อนนครจะไม่มีเฉพาะลงในรายละเอียด จะมีข้อมูลในอดีตที่บรรยายรวมไปกับถนนอื่นๆและ เรื่องเป็นเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจหรือจะมีแต่ภาพ ซึ่งหนังสือจะแบ่งได้เป็นสามชนิดใหญ่ๆด้วยกันดังนี้

1. หนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอดีตแต่ไม่เฉพาะเจาะจง และไม่มีข้อมูลอย่างละเอียด
2. หนังสือแบบสมุดภาพรวมภาพเก่าในอดีต พร้อมคำบรรยาย
3. หนังสือวิชาการ

หนังสือที่มีข้อมูล ประกอบไปด้วย

- กรุงเทพฯ เมื่อ ๗๐ปีก่อน ของ กาญจนาคพันธ์ (๒๕๒๘) สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์
- กรุงเทพฯ เมื่อก่อน ของ ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ (๒๕๒๐) สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น
- บางกอกสมัยเก่า ของ ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ (๒๕๒๐) สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น

หนังสือแบบสมุดภาพ ประกอบไปด้วย

- ๑๐๐ รอยอดีต ของ สมบัติ พลายน้อย (๒๕๒๗) สำนักพิมพ์อักษรสัมพันธ์
- กรุงเทพฯในอดีต ของ เทพชู ทับทอง (๒๕๑๘) สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต
- เหตุการณ์สมัยรัตนโกสินทร์ ของ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (๒๕๒๕) สำนักพิมพ์เมืองโบราณ

- สมุดภาพโบราณตำนานรัตนโกสินทร์ ของ ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ (๒๕๑๖)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางผู้จัดทำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือทางวิชาการ

- องค์ประกอบทางกายภาพ กรุงรัตนโกสินทร์ ของคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๓๔) โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรุงเทพฯ ๒๐๐ ปี ของ วิมล พงษ์พิพัฒน์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ายังไม่มีหนังสือที่เจาะลึก และรวบรวมข้อมูลเฉพาะลงไปทีถนมนเพื่อนคร ทั้งที่ถนมนมีความน่าสนใจอยู่ในตัวเอง โดยที่ไม่ต้องไปรวมกับเรื่องอื่นๆ

จึงนำเสนอหนังสือที่เจาะจง บอกข้อมูล รายละเอียดและภาพรวมของถนมนสายนี้ในด้านประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมเพื่อให้ เห็นถึงความสวยงามในอดีต การออกแบบหนังสือเล่มนี้จึงต้องการให้เหมือนการนำเที่ยวย้อนอดีตในถนมนเพื่อนคร โดยใช้รถลากเป็นตัวดำเนินเรื่อง โดยจะบอกเรื่องราวของร้านค้า บ้านเรือน วัด ที่อยู่สองฟากถนมน ใช้ส่วนประกอบต่างๆ ในอดีต เช่น ลวดลายต่างๆ ที่ประดับอยู่ตามสถาปัตยกรรมมาประยุกต์ในการออกแบบ โดยพยายามให้เห็นภาพรวมของถนมนมาปรากฏในงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

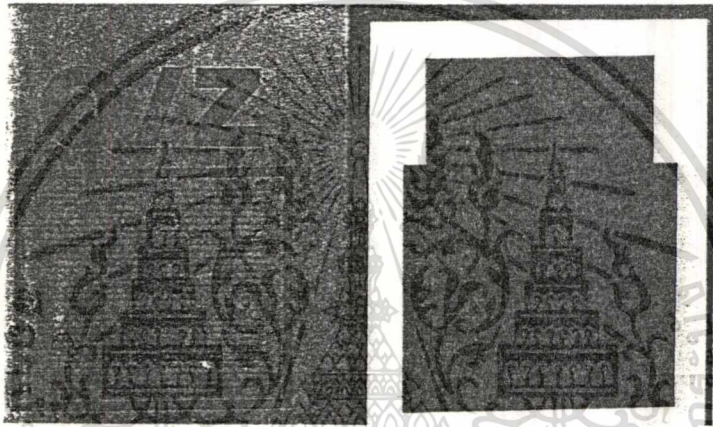
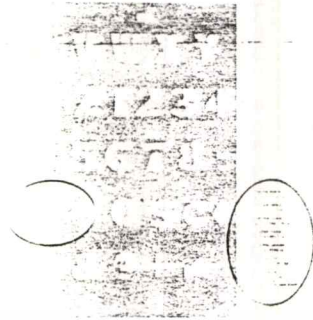
ตัวอย่างหนังสือที่มีแนวทางใกล้เคียงกับหนังสือถนนเฟื่องนคร

5

Designers Byeong-hye Lee, Heejung Kim, Nam-Yun Jean
Title +- = 0
School Pratt Institute, Brooklyn, New York
Category Design/Spreads

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

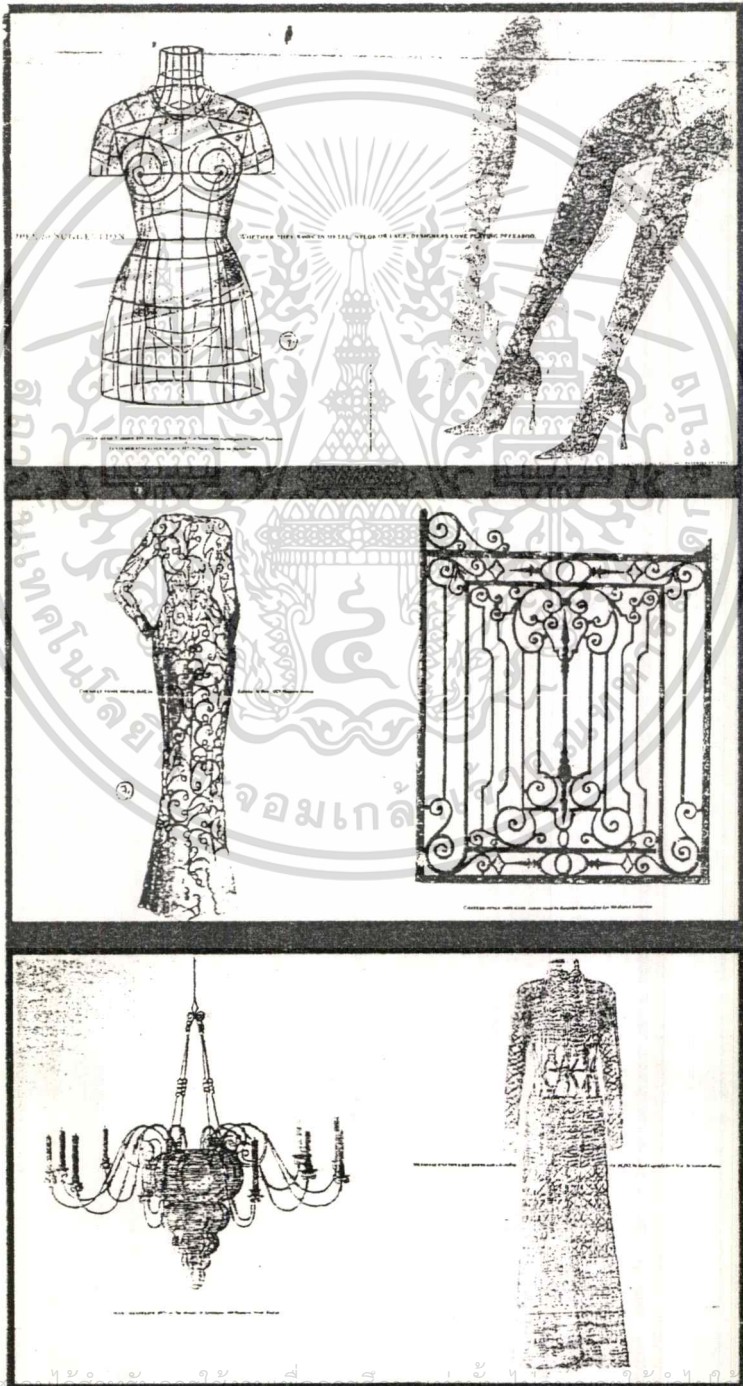

Designer: David Byun
 Title: A-Z
 School: School of Visual Arts, New York City
 Category: Publication Design

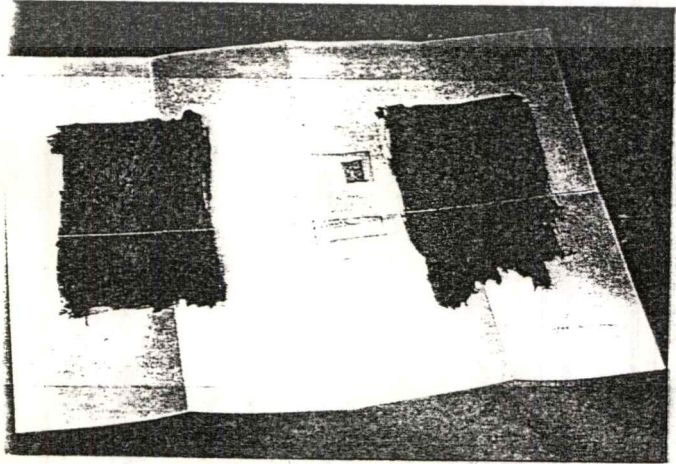
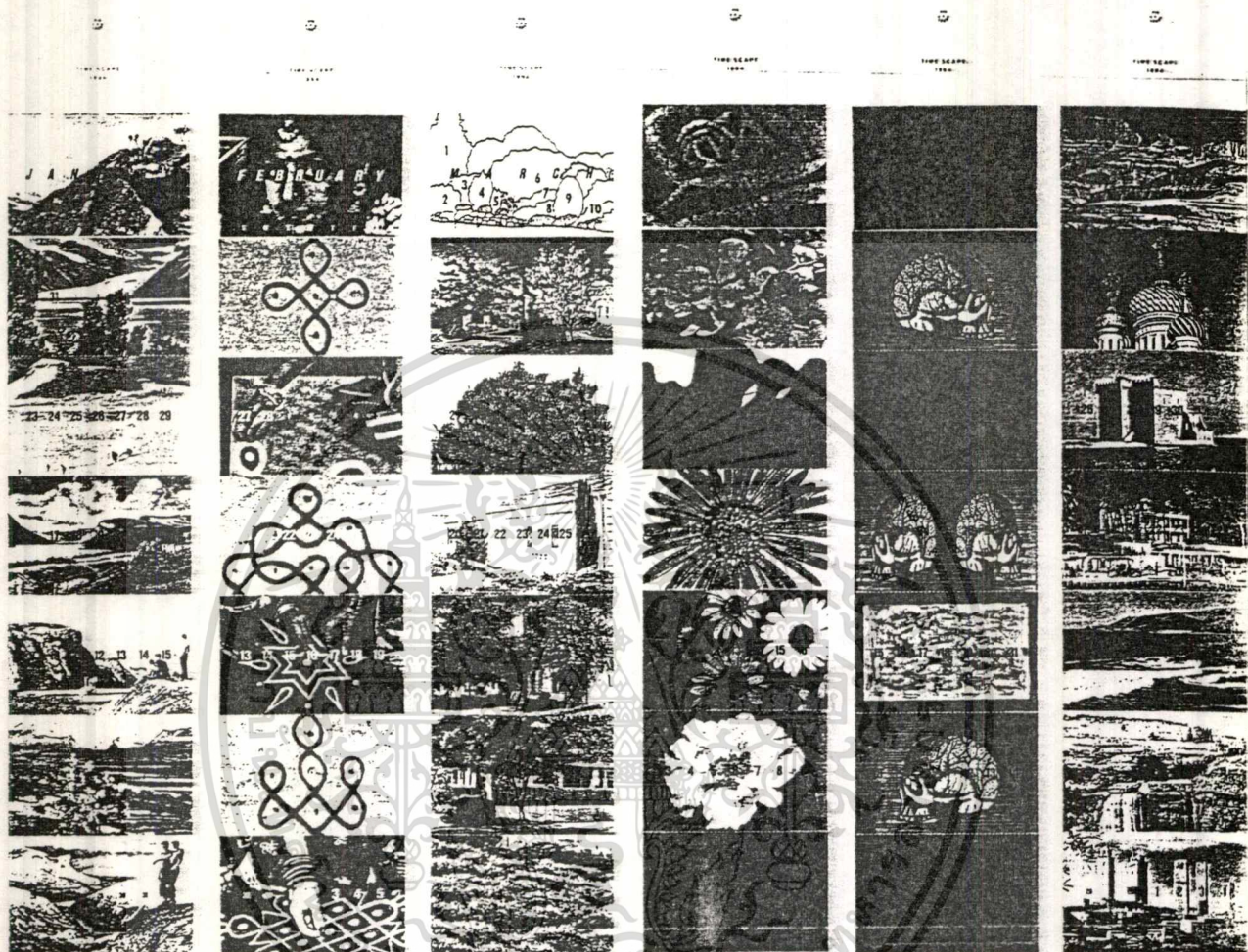
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างหนังสือที่มีลักษณะการออกแบบที่ใช้ องค์ประกอบ ส่วนประกอบต่างๆ นำประยุกต์ใช้ให้เข้ากับงานออกแบบของตัวเองอย่างเหมาะสมและลงตัว

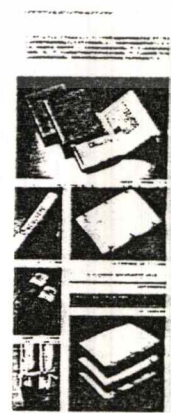
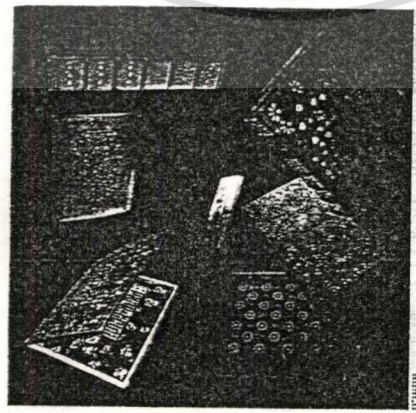
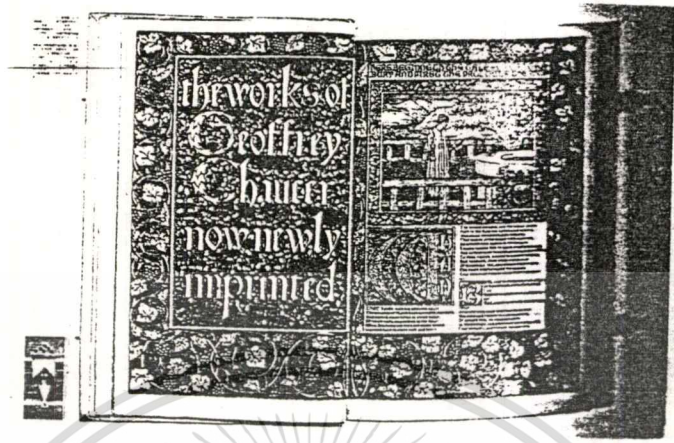
8

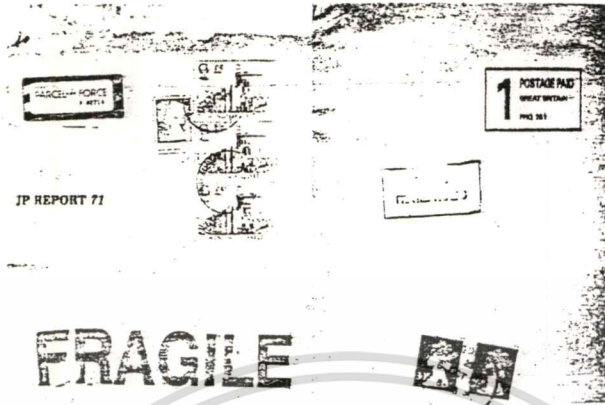
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์... ระเบียบองค์การการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

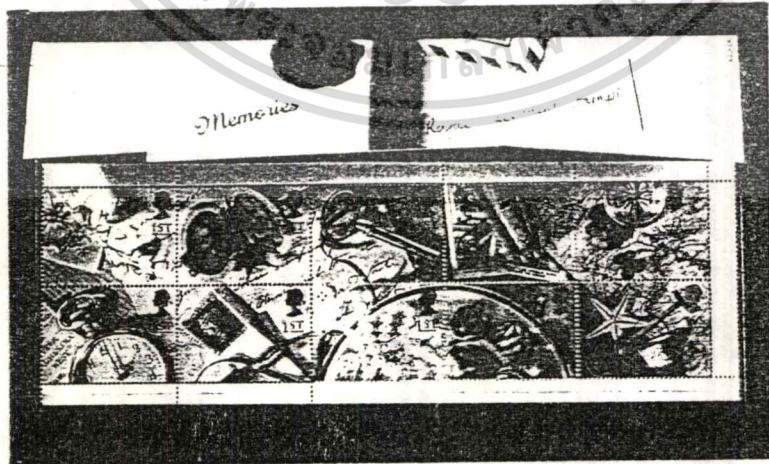
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

969

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๓

การออกแบบหนังสือและการนำส่วนประกอบต่างๆ ในอดีตมาประยุกต์ใช้

บทบาทและความสำคัญของหนังสือ

สิ่งสำคัญของการจัดพิมพ์หนังสือตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่นๆ คือความต้องการให้เกิดการรับรู้ข่าวสารอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีผลิตซ้ำทางการพิมพ์เข้ามาช่วย และอาศัยงานด้านการออกแบบสิ่งพิมพ์ (Graphic Design) มาใช้ในการจัดพื้นที่หน้าหนังสือให้อ่านง่าย น่าสนใจ และสวยงาม โดยใช้องค์ประกอบพื้นฐาน ๒ ประการคือ ตัวอักษรและภาพประกอบมาสร้างสรรค์ขึ้น

ประกอบไปด้วย

- ใบบุ้มนอก (Book Jacket)
- ปก (Cover)
- กระดาษปิดปกด้านใน (End paper)
- ปกใน (Title Page)
- หน้าแสดงลิขสิทธิ์ (Copyright paper)
- หน้าอุทิศ (Dedication page)
- หน้าคำนิยม (Forward)
- คำนำ (Preface)
- สารบัญ (Table of content)
- สารบัญภาพ (Table of illustration)
- ใบบแก้คำผิด (Errate)
- เนื้อหาภายในเล่ม (Content)
- บรรณานุกรม (Bibliography)
- คำนี (Index)
- ภาคผนวก (Appendix)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบที่ใช้เสน่ห์ของอดีต

ความคิดที่จะหวนระลึกถึงอดีตนั้นมีคนมากมายที่คิดถึงอดีตอยู่อย่างจริงจังๆ

สาเหตุที่ทำให้คนระลึกถึงความหลังมาจาก

1. ความทรงจำในวัยเด็กที่มีความสุข ทางจิตวิทยาเรียกว่า “ infantile ” ซึ่งสิ่งที่จะทำให้นึกถึงอดีตในวัยเด็กจะมีทั้งเป็นผู้คนและสิ่งของ
2. ความทรงจำในวัยเด็กสนุกสนานและน่าพอใจซึ่งความทรงจำนี้จะถูกเรียกกลับคืนมาได้ง่ายและจะจำได้นาน
3. คนที่อายุมากขึ้นมักอยากให้ตัวเองเป็นเด็กอีกครั้งหนึ่งเพราะช่วงวัยนี้เหมือนเป็นช่วงชีวิตที่สดใสที่สุดของชีวิต

การออกแบบที่ทำให้ดูเป็นอดีต ประกอบไปด้วย

การใช้ตัวอักษรในรูปแบบเก่า (old style type)

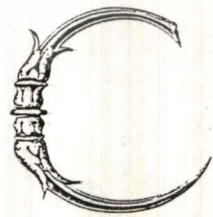
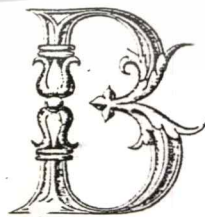
ตัวอักษรในอดีตมักจะดูหยาบหรือเกินไปสำหรับความรู้สึกของการออกแบบในสมัยใหม่แต่ว่าการใช้ตัวอักษรพวกนี้ในทีุ่ที่เหมาะสมและผ่านการเลือกสรรแล้ว โดยที่การจัดวางนั้นไม่เป็นกลุ่มก้อนจนเกินไป และดูกลมกลืนไปกับทั้งหน้ากระดาษนั้นก็จะเป็นการส่งเสริมชิ้นงานนั้นๆ รวมไปถึงการใช้ตัวอักษรนำในภาพด้วย

(initial letter)

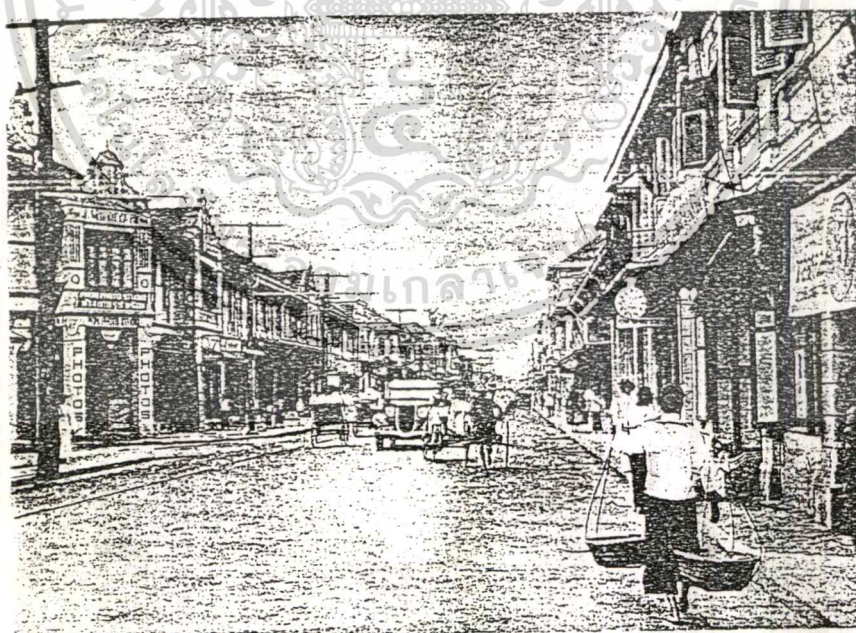
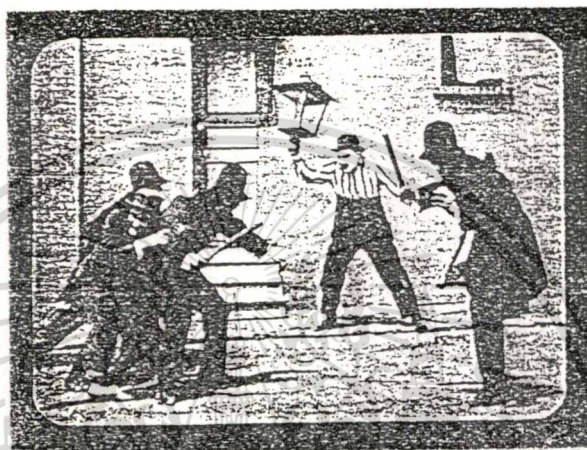
and illustrations decorated the typeset pages. Well-formed, gracefully fitted letters with beautifully proportioned word spacing and line spacing created a classic evenness of texture. The

capital letters are direct descendants of the Roman lapidary letters used on Trajan's column. Old Style lowercase characters come from the ninth-century Carolingian forms that humanist scholars believed had been used by the Romans for the classics. The italics are a cursive, compressed variety of the regular; originally used to save space, they were later utilized to complement the roman letterforms. Old Style letterforms had to be substantial enough to withstand the uneven pressure of the early presses on the rough, handmade paper of the day. For this reason, there is very little contrast between thick and thin strokes, and the shape of the serif is virtually triangular.

การใช้รูปภาพเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในอดีต

โดยภาพที่ใช้จะต้องเลือกสรรค้ให้เข้ากับยุคสมัยของงาน ของการออกแบบที่จะใช้ยกตัวอย่างเช่น ภาพในหนังสือสมัยก่อน รูปถ่ายและไปรษณียบัตร

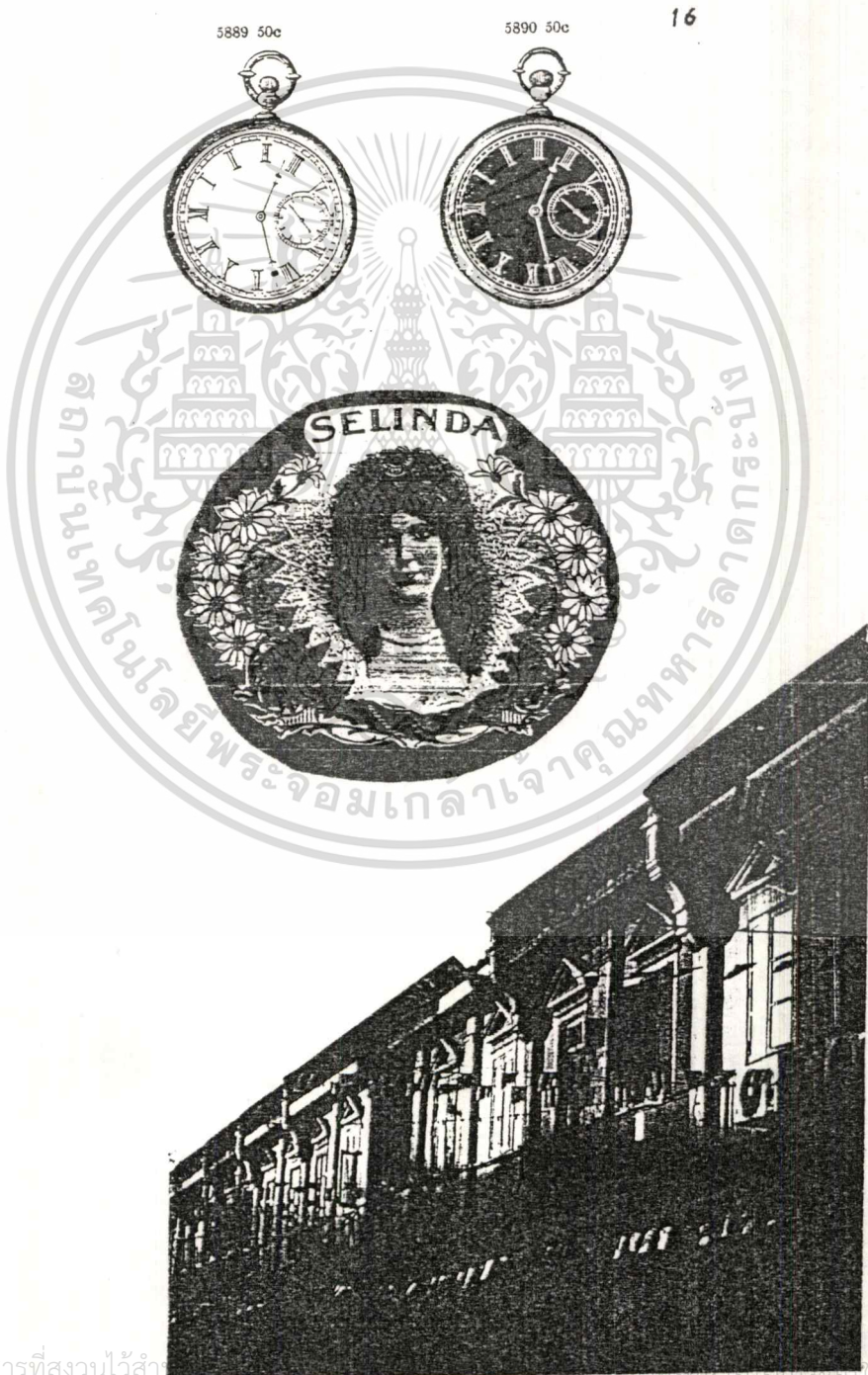

New Road, Bangkok.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งของต่างๆ ในยุคนั้น

โดยที่ควรเป็นของที่ใช้หรือเห็นกันบ่อย หรือคุ้นตา หรือเป็นที่นิยมกันในสมัยนั้นเพื่อจะได้บ่งบอกยุคสมัยอย่างชัดเจน ด้วยเอกลักษณ์ในยุคนั้น

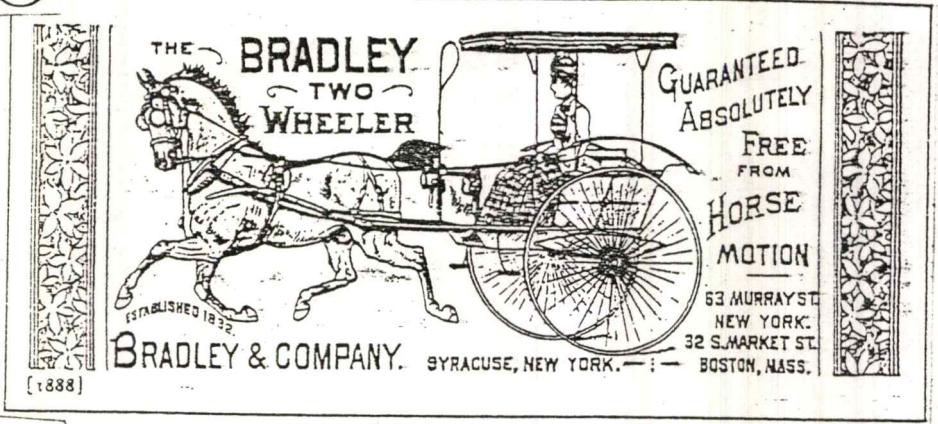
16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1888

22

1927

1960

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่สามารถ
 "ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้"

บทที่ ๔

การสร้างสรรค์ผลงาน

แนวคิดในการออกแบบ

“ นั่งรถลากชมวัดชมเวียง พาเที่ยวย้อนอดีต ถนนเฟื่องนครจากต้นจรดปลาย ”

การออกแบบใช้การดำเนินเรื่องเหมือนการเดินทางจากต้นถนนถึงปลายถนนเฟื่องนครในสมัยก่อน โดยใช้รถลากเป็นตัวดำเนินเรื่อง การลำดับหน้าจะเรียงไปตามสถานที่ วัด ร้านค้า บ้านเรือนสองฟากถนนและนำเอาส่วนประกอบต่าง ๆ ในอดีตมาประยุกต์ใช้ออกแบบงานเพื่อให้บอกบรรยากาศในช่วงระยะเวลา นั้นๆ

เนื้อหาของหนังสือ

ส่วนประกอบของหนังสือมีคำนำ ที่เล่าถึงประวัติความเป็นมาของถนนเฟื่องนคร มีสารบัญบอกที่ต่างๆสองฟากถนน หนังสือจะมีหน้าเปิดบทเป็นสามบทใหญ่ ๆ คุยกันโดย แบ่งตามถนนและคลองที่คั่นถนนเฟื่องนคร ในแต่ละช่วง เริ่มจาก

สี่กั๊กพระยาศรี (สี่กั๊กพี่เหยี่) ประกอบไปด้วย

ร้านพันธุ์โฮส

ชอยพระยาศรี และ ในชอยพระยาศรี

คลองหลอดวัดราชบพิธ

วัดราชบพิธ ประกอบไปด้วย

วัดราชบพิธ

โรงพิมพ์สยามประเภท

สี่กั๊กเสาชิงช้า (เซึ่งชีวแป้) ประกอบด้วย

ห้างหุ้นส่วนรัตนบลิ้อค (และโรงพิมพ์อื่นๆ)

ชอยสุขา รวมทั้งในชอยสุขา ๑ และ ๒

ห้างขายนาฬิกา เอส,ทิสแมนและห้างขายยาบริบูรณ์โฮส

ห้างซีปาปายาโนบุโลส

ห้างขายใบชาอ่องอู๊วกี้และ หน้าจบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาทั้งหมด

จะถูกนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้ชัดเจนกระชับรัดกุม เหมาะสำหรับการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการท่องเที่ยว และเพื่อสื่อถึงบรรยากาศในอดีตของถนนเฟื่องนคร

ขนาดของหนังสือ

การออกแบบขนาดยึดแนวความคิดหลักที่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปตามถนน จึงมีรถลากเล็ก ๆ นำเที่ยว อยู่ที่มุมของกระดาษ ขนาดหน้ากระดาษจะเปิดมาเป็นหน้าคู่ ด้านยาวจะยาวมากกว่าด้านกว้าง จึงกำหนดมาเป็นขนาด ๑๗ x ๒๕ เซนติเมตร ซึ่งเหมาะสม ไม่เล็กไม่ใหญ่จนเกินไป

ภาพประกอบ

ใช้เทคนิคหลักเป็นสีน้ำ รวมทั้งภาพพิมพ์โลหะและภาพถ่ายเข้ามาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเพื่อให้หนังสือดูโปร่งเบา สบายตา และต้องการให้ผู้อ่านจินตนาการตามไปได้มากกว่าการจำกัดความคิดแต่ก็ยังคงความถูกต้อง โดยใช้ภาพถ่ายมาประกอบ

TYPE ตัวอักษรการจัดวางและกำหนดขนาดของตัวอักษร

สำหรับหน้าปก ตัวนำเรื่อง ตัวอักษรที่เป็นคำพูด ต้องการลักษณะของตัวอักษรที่มองเห็นแล้วเก่าแต่ดูร่วมสมัย ไม่เชย จึงเลือกใช้ TYPE PSL POJAMAL และ PSL ASADONG

กษคฃฅจฉชฌญฎฏ

กขคฃจฉชฌญฎฏ

จฐทฒณดตถทธนบปฝ

จุฑฒณดตถทธนบปฝ

พฟภมยรลวศษสฬอฮ

พฟภมยรลวศษสฬอฮ

ส่วนตัวข้อความข้างในเลือกใช้ TYPE DB NARAI เพราะเป็นลักษณะตัวอักษรที่อ่านง่าย เหมาะสำหรับการเป็นข้อความ (TEXT) แต่ตัวอักษรยังคงทันสมัยตรงกับความต้องการออกแบบที่ว่า เป็นหนังสือที่ออกแบบขึ้นในยุคปัจจุบัน แต่อาศัยองค์ประกอบต่างๆจากสมัยก่อนมาบรรยายให้เห็นภาพอดีต ขนาดตัวอักษรเลือกขนาด ๑๘ ปอยท์ จัดช่องไฟแบบห่างเพื่อให้ดูโปร่ง สบายตา และดูเป็นการออกแบบของยุคปัจจุบันอีกด้วย

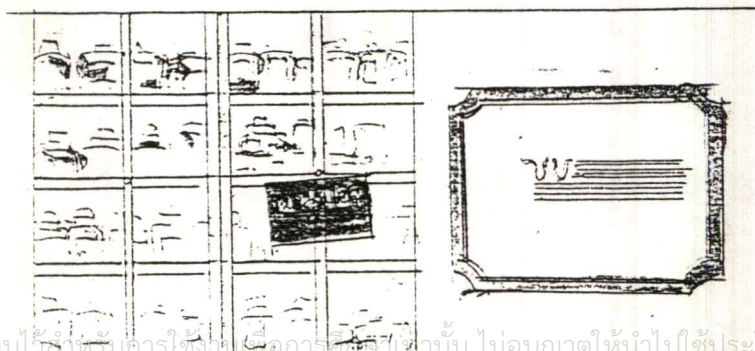
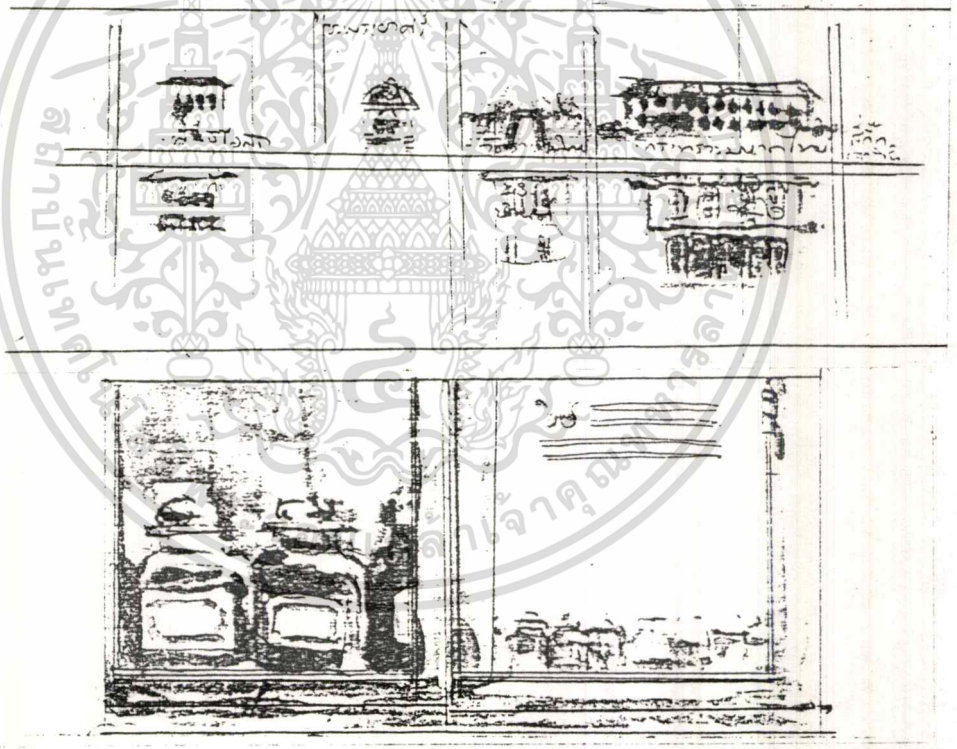
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๕ ผลงาน แบบร่างและงานสำเร็จ

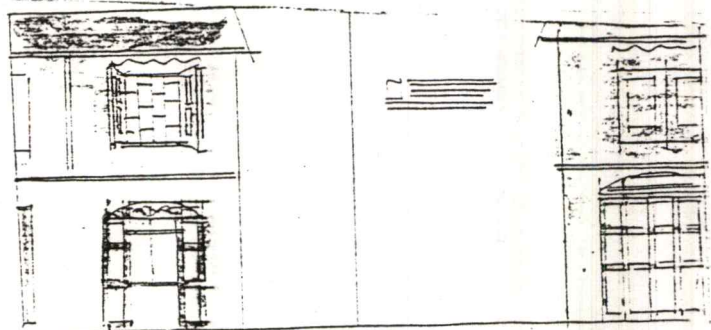
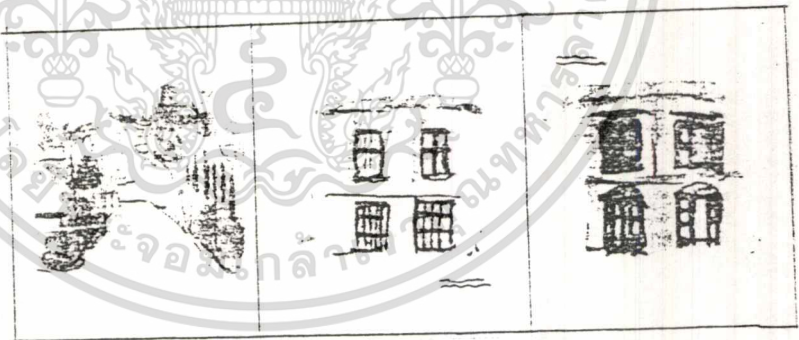
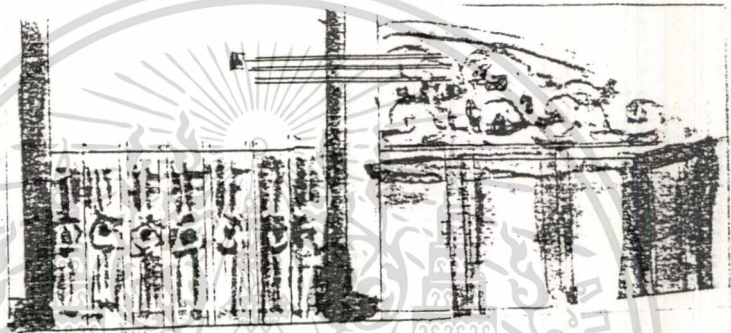
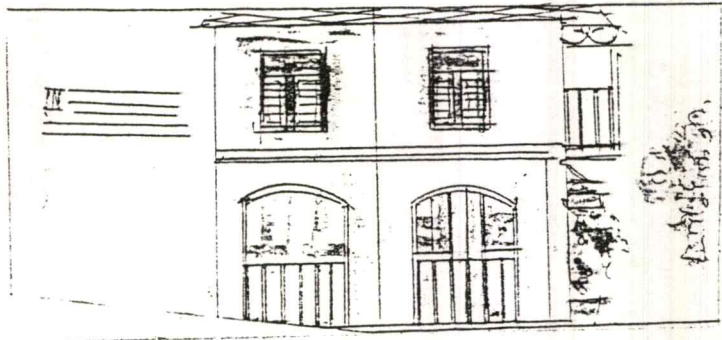
แบบร่างครั้งที่ ๑

เนื่องจากต้องการให้หนังสือเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่า ต้องการสื่อถึงบรรยากาศในอดีตของถนน โดยให้ผู้อ่านได้จินตนาการด้วยตัวเอง จึงใช้เทคนิคสีน้ำเข้ามาใช้

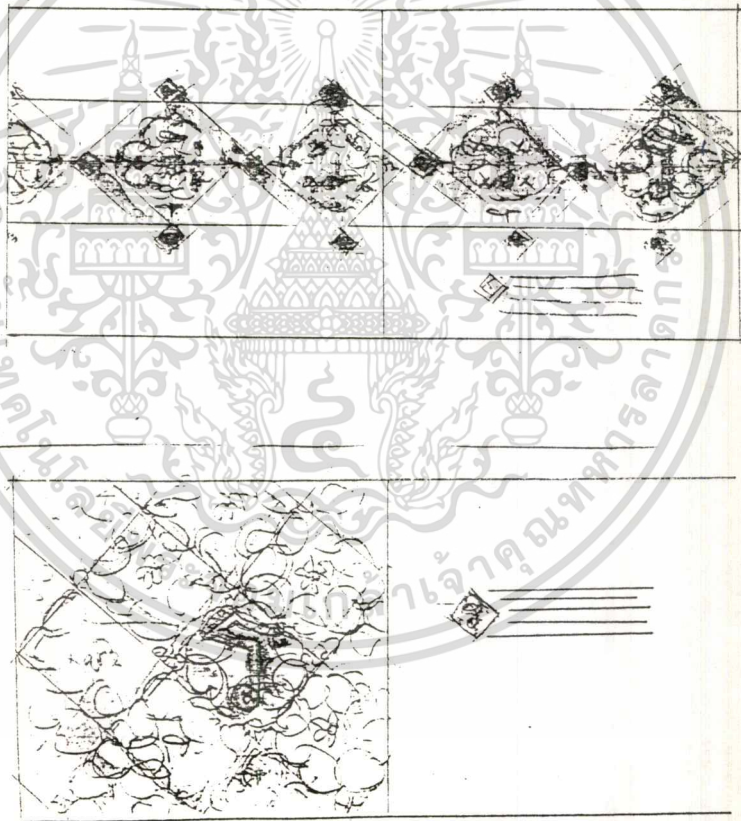
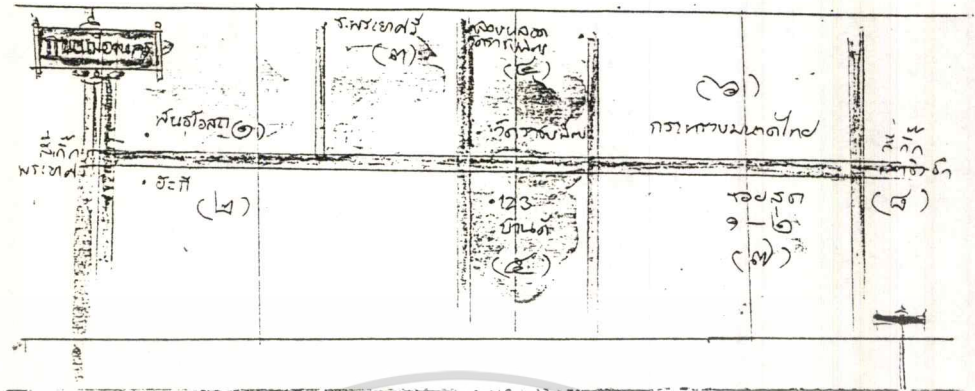
18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้แก่การพิมพ์และการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

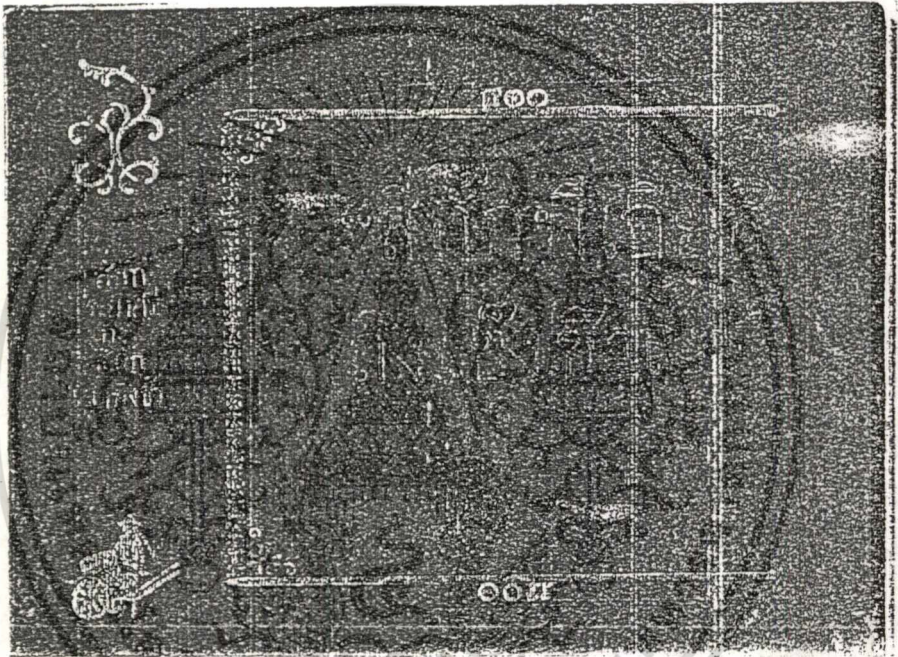

และเนื่องจากครั้งแรกได้นำเสนอว่า เป็นหนังสือเกี่ยวกับอักษรนำ (INITAIL) บนถนนเฟื่องนคร แต่กลับเน้นไปที่ข้อมูลของถนนเฟื่องนครมากกว่า จึงได้รับการแนะนำให้ปรับเปลี่ยน

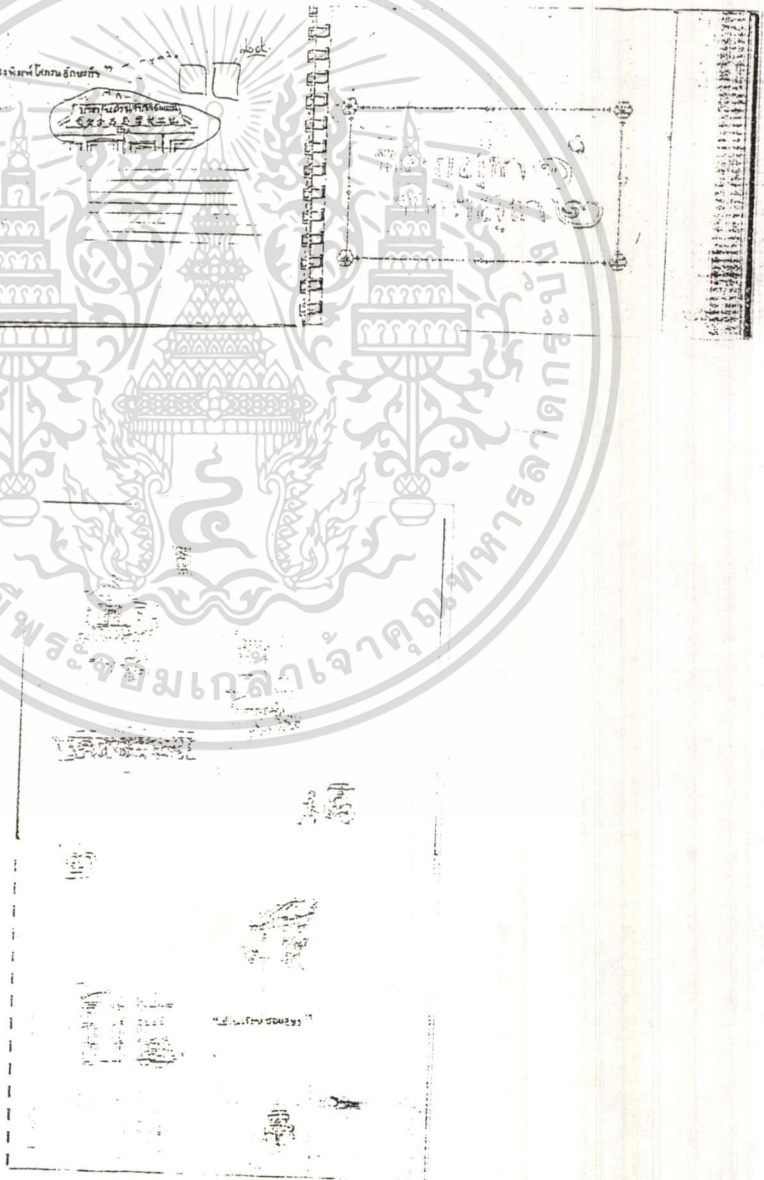
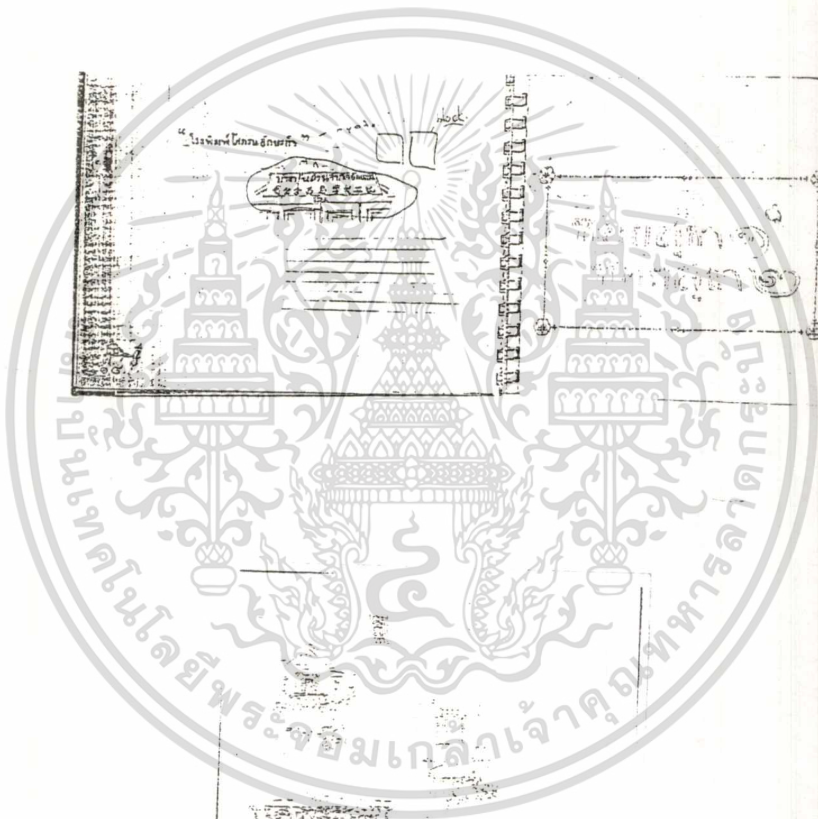
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบร่างครั้งที่ ๒

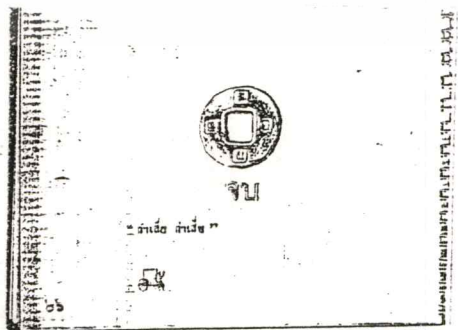
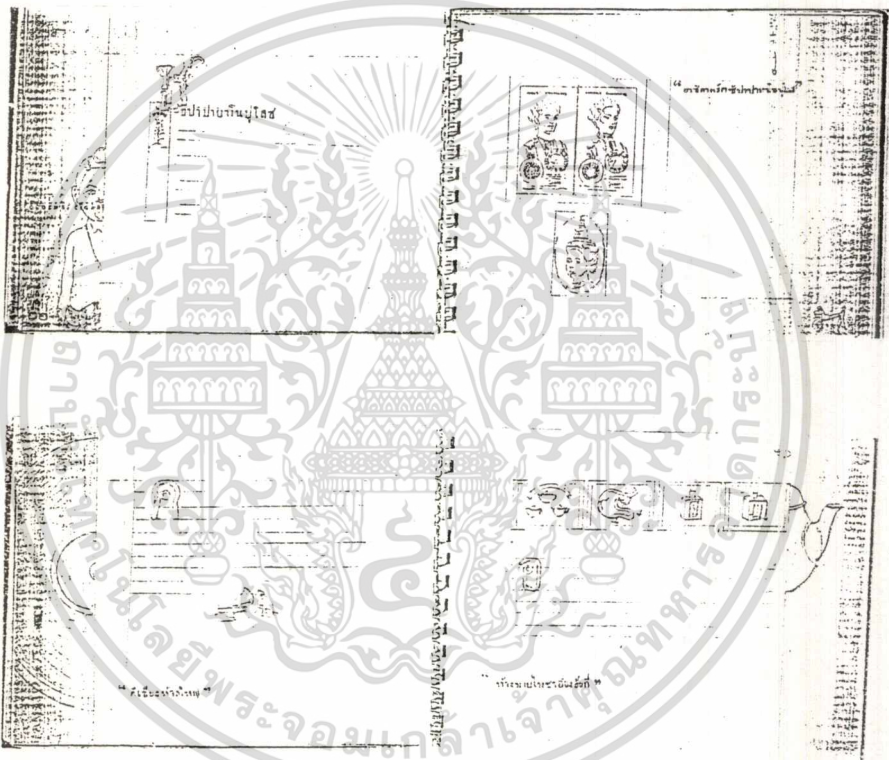
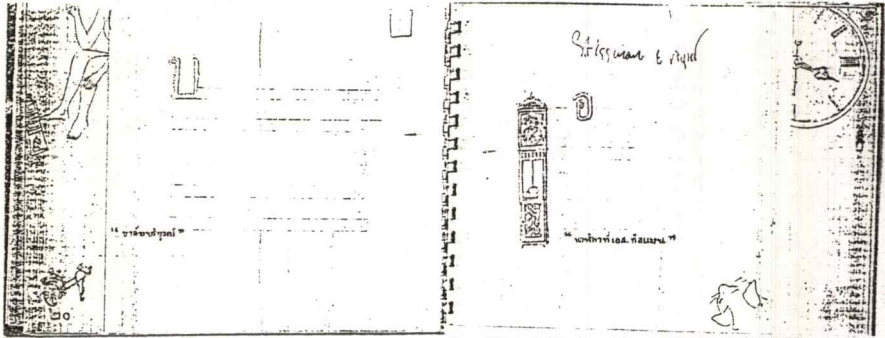
ปรับปรุงมา โดยเป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับถนนเฟื่องนคร ใช้ลูกเล่นเหมือนกับมีหนังสือใหม่วางอยู่บนหนังสือเก่า ใช้รถลากเป็นตัวดำเนินเรื่องราวเดินทางท่องเที่ยวไปถึงที่ต่างๆ ใช้เทคนิคการเปิดหน้าเข้าช่วยในการเข้าไปยังซอยต่างๆ ใช้สีน้ำเป็นภาพประกอบแต่เพิ่มภาพถ่าย ตามโปสการ์ด หรือ ฉลากห่อของ

๖๖ สี่กัฟเฟียสี่
ถึงแก๊งสี่แสบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

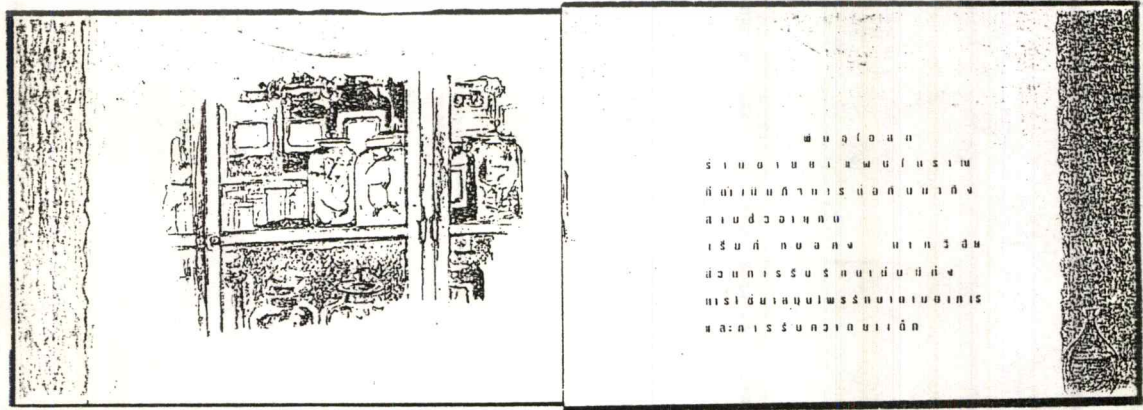
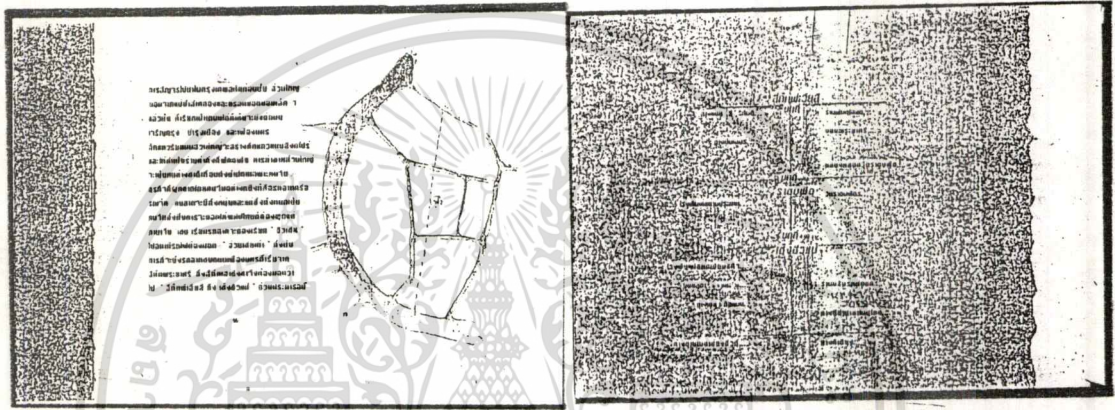

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

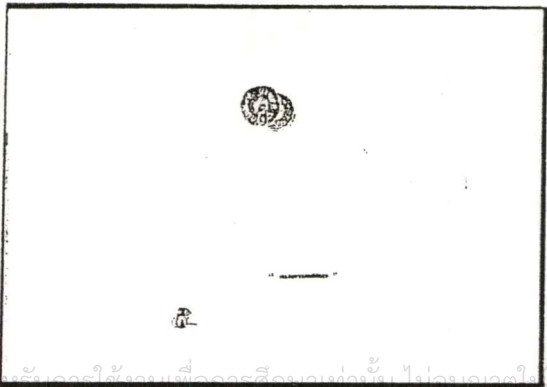
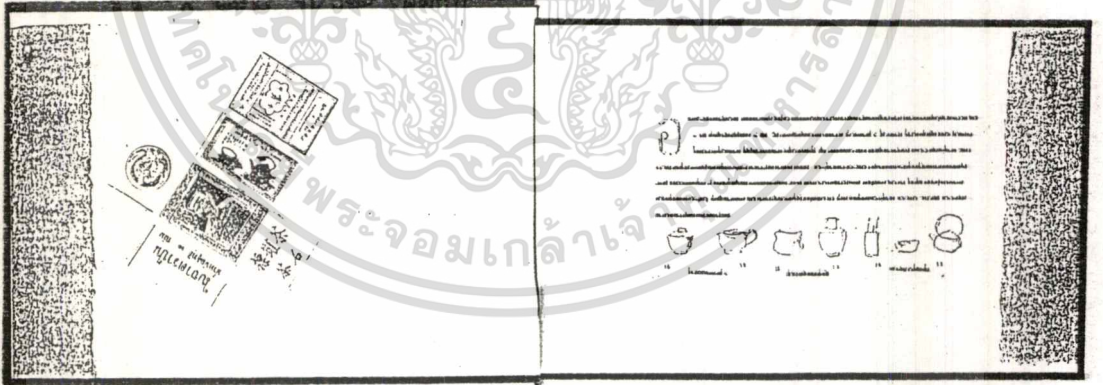
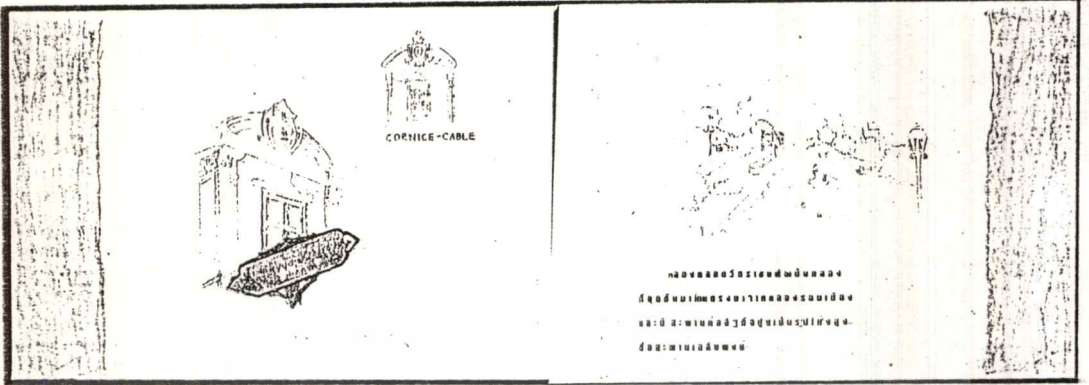
แบบร่างครั้งสุดท้าย

จากแบบร่างครั้งที่สอง มีการปรับเปลี่ยนไม่มากเพียงแต่เพิ่มรายละเอียดให้สมบูรณ์ขึ้น

เปลี่ยนตัวอักษรที่เป็นข้อความ เปลี่ยนการจัดวางตัวอักษร วางช่องไฟ การจัดหน้ากระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะที่ออกเอกสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

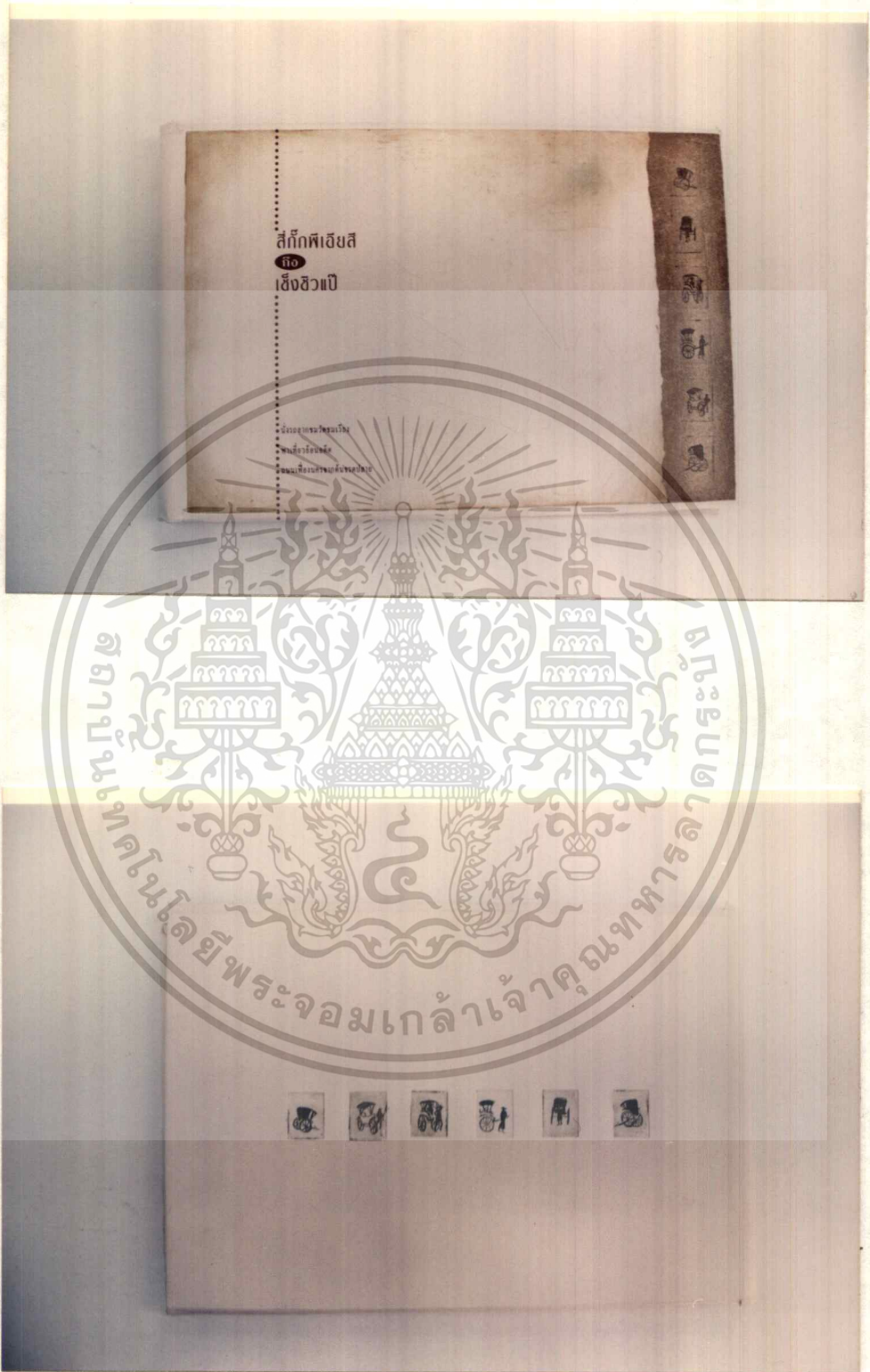
งานสำเร็จ

จากการแก้ไข ปรับปรุงตามความเหมาะสมและคำแนะนำ งานจึงออกมาเป็นดังที่
จะสรุปได้ดังนี้

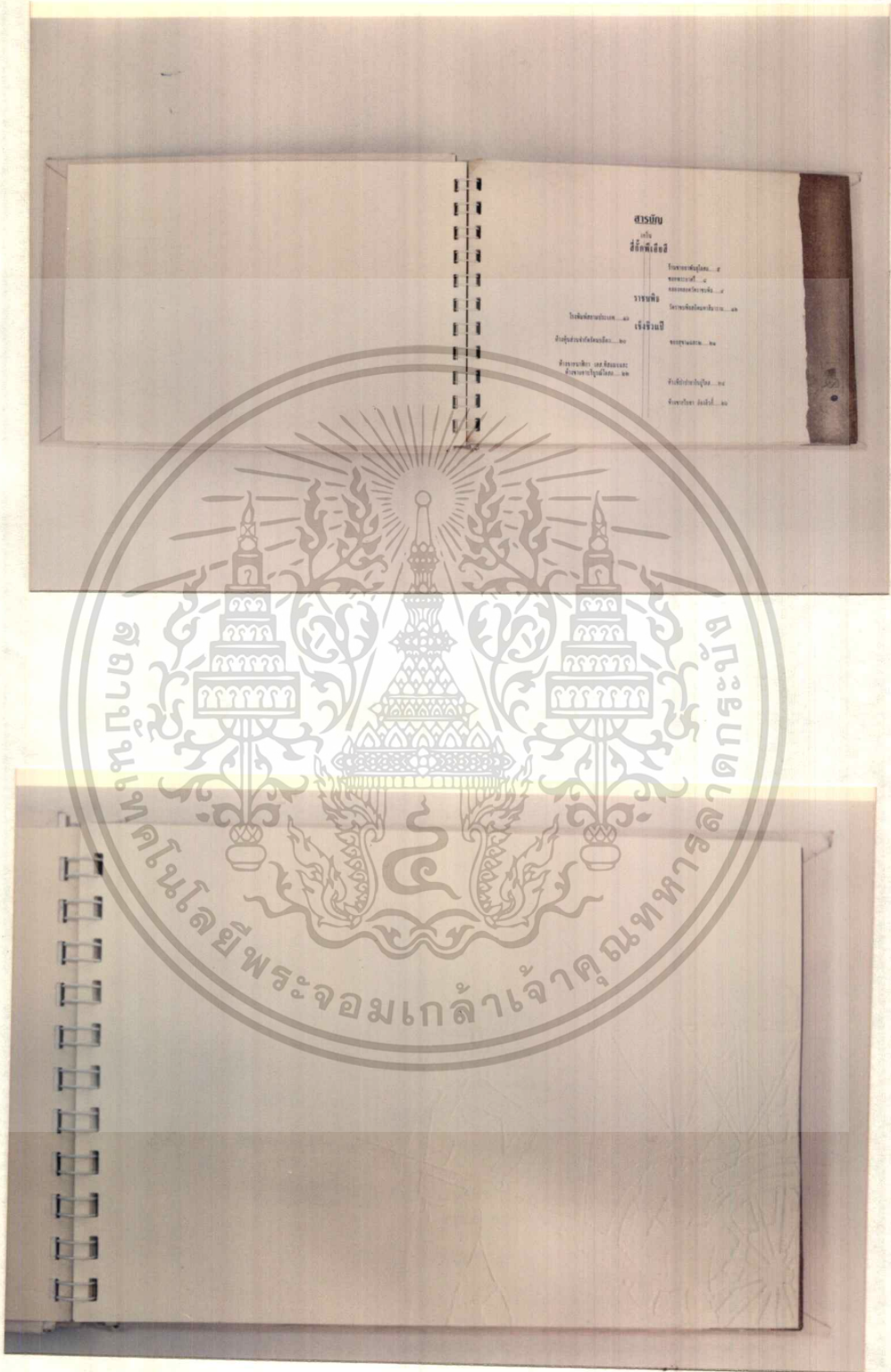
หน้าปกเปลี่ยนใหม่ใช้วิธีการปั้มนูนขึ้นมาช่วย เพื่อให้ดูเรียบง่าย แต่น่าสนใจ
การจัดวางหน้ากระดาษ การเว้นช่องไฟห่างๆ และการจัดวางตัวอักษรที่ทำให้ผู้
อ่านรู้สึกว่โปร่ง สมัยใหม่ ไม่เก่า เซย

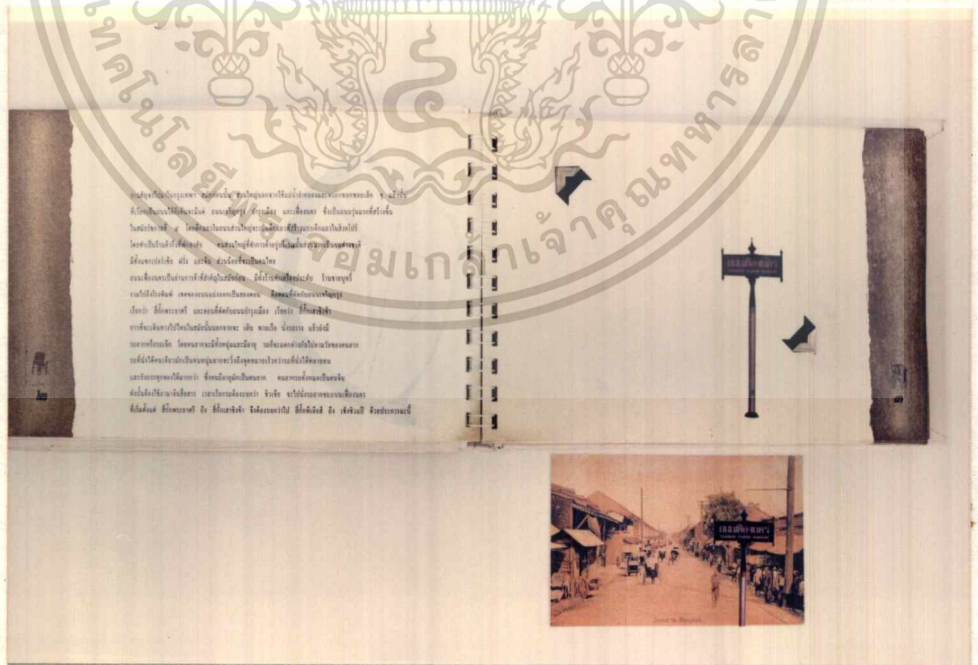
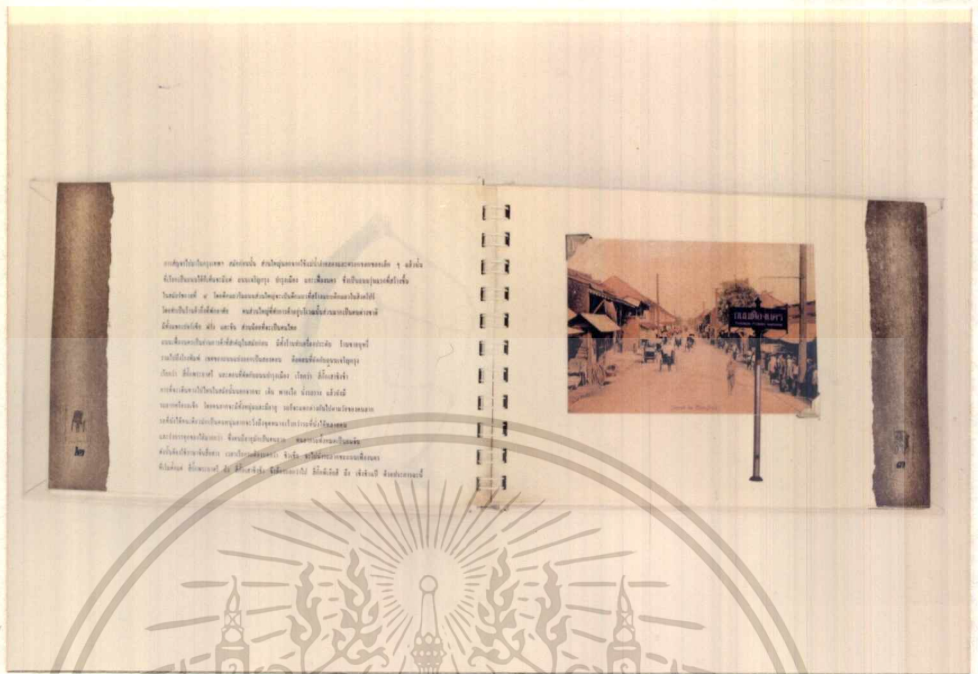
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

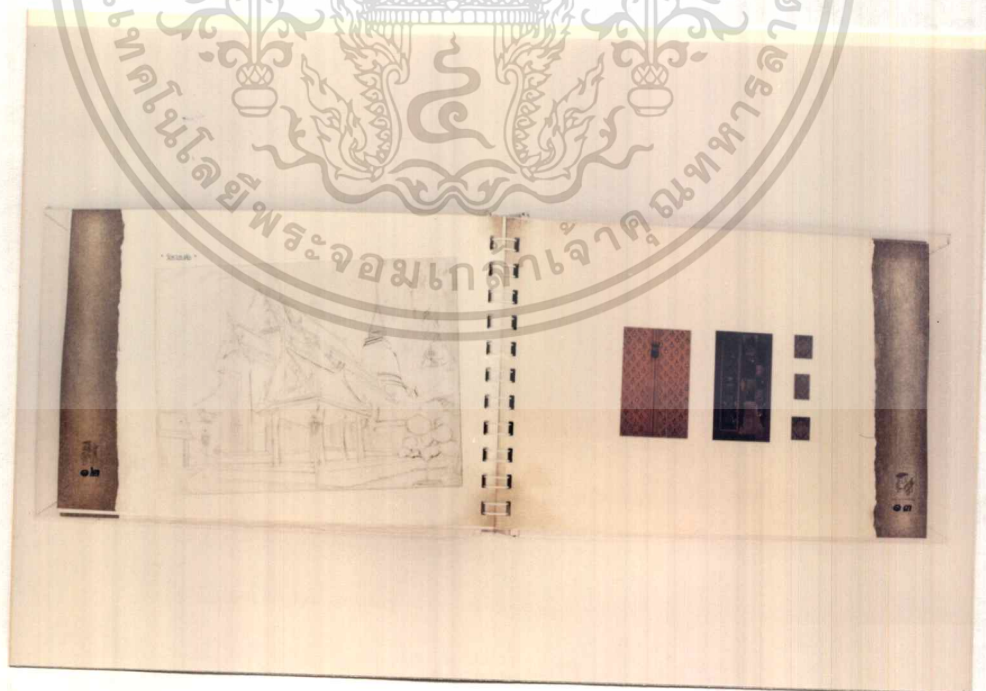
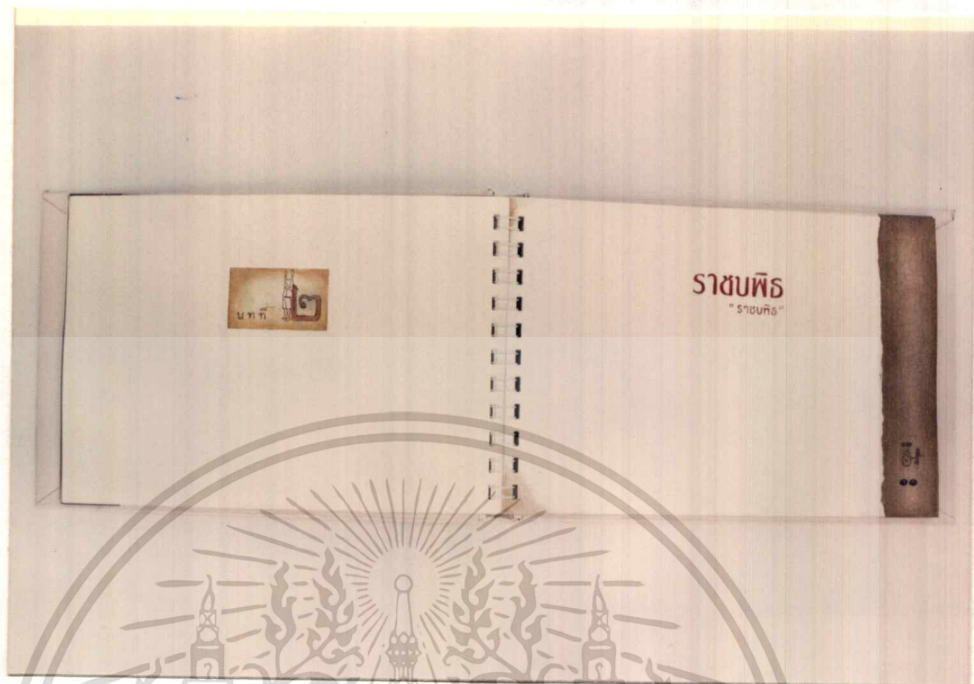
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

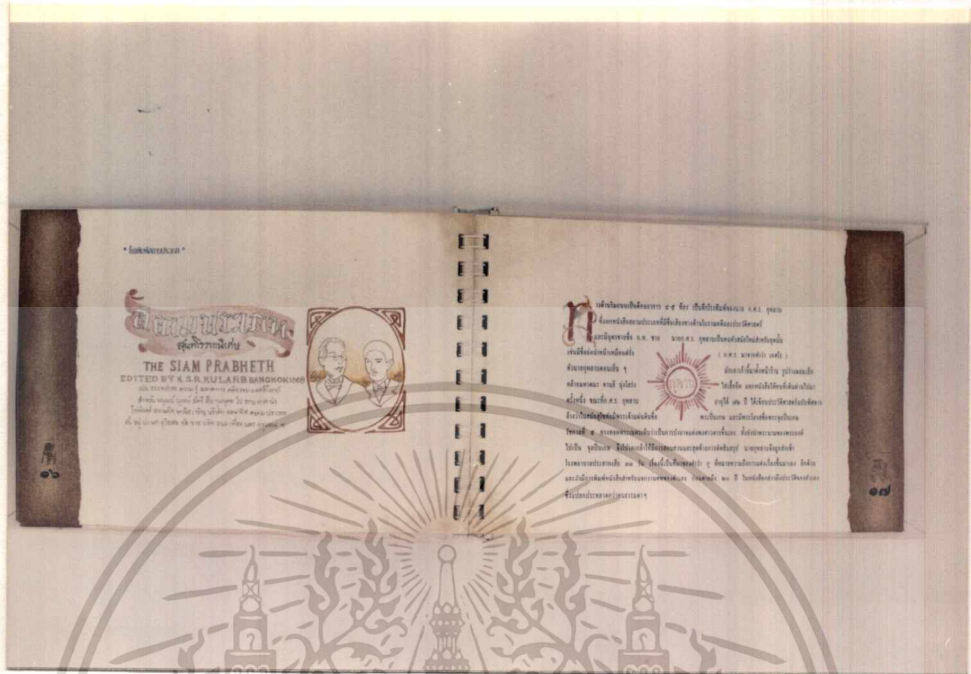
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

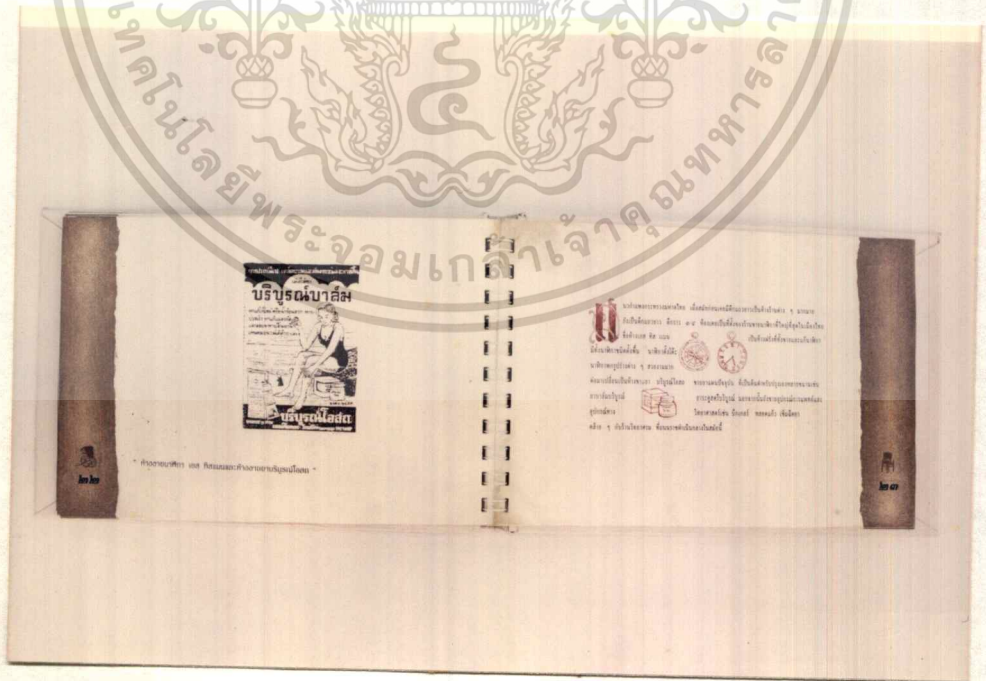
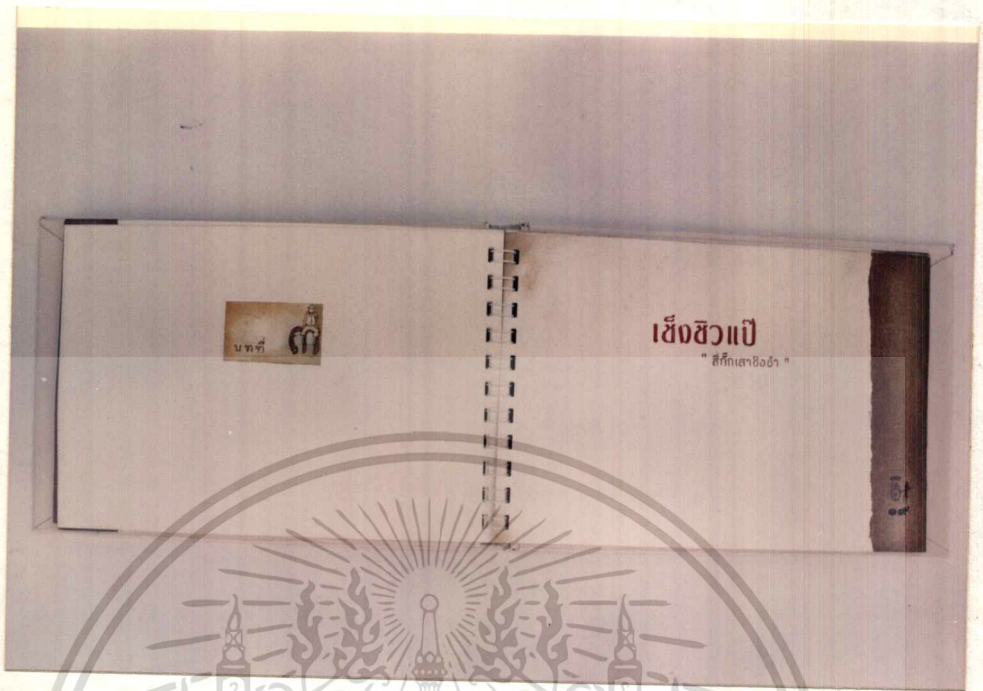
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

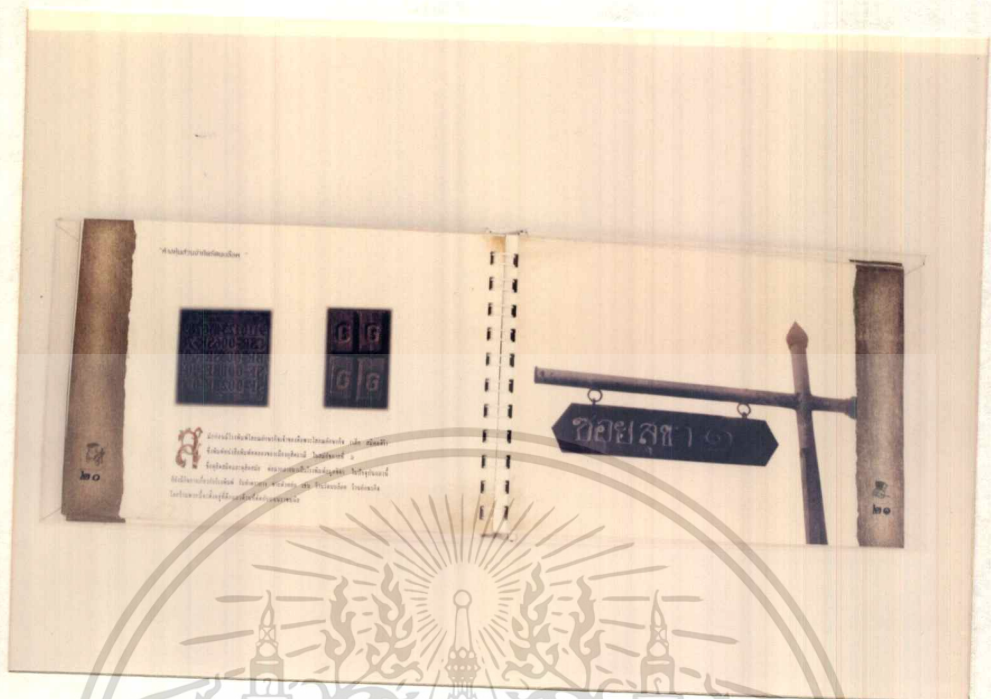
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

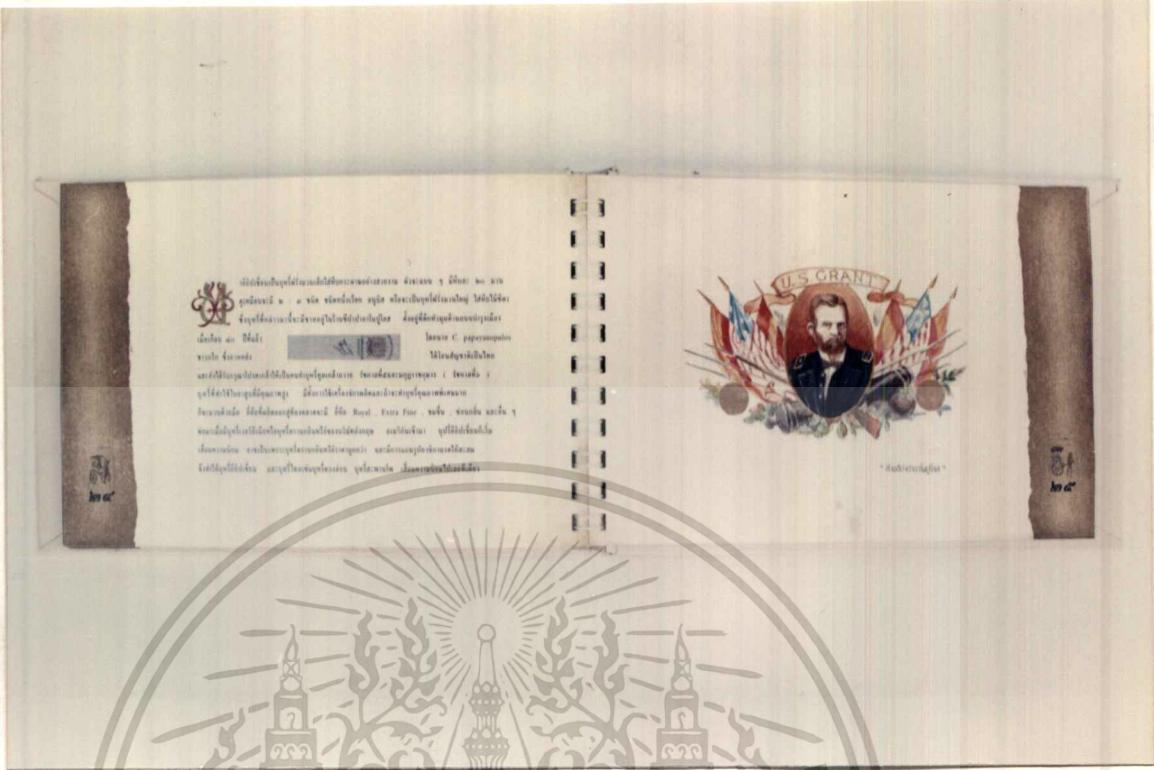
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๖

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

โครงการพิเศษเรื่องถนนเฟื่องนครนี้ ออกแบบขึ้นมาเพื่อนำเสนอ การออกแบบหนังสือที่ให้ข้อมูลในอดีต ในรูปแบบที่แตกต่างออกไป และใช้องค์ประกอบและส่วนประกอบต่างๆ ในอดีตเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้อ่านจินตนาการถึงการท่องเที่ยวไปตามถนนเฟื่องนครที่ดูน่าสนใจ แต่งานที่สำเร็จออกมายังถือว่าไม่สมบูรณ์นัก อาจเป็นเพราะการแบ่งเวลาในการหาข้อมูล ใช้เวลาค่อนข้างมากและจึงทำให้เวลาในการออกแบบหนังสือ การจัดหน้ากระดาษ จัดตัวอักษร ภาพประกอบและภาพโดยรวม ไม่สมบูรณ์ งานสำเร็จนั้นจึงใช้เวลาลงมือปฏิบัติน้อยกว่าที่ควรจะเป็นจึงทำให้งานออกมาไม่เป็นผลที่น่าพอใจเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

- รายละเอียดภาพประกอบ สีต้นควรเพิ่มเติมให้ สดใส และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- การเปิดหน้าเข้าชอยควรเป็นการเปิดออกด้านข้างแบบการเปิดหน้าต่างมากกว่าการเปิดจากด้านบน เพิ่มความรู้สึกให้เหมือนกับการเข้าไปในชอย
- การจัดวางช่องไฟของตัวอักษร ควรมีการปรับปรุง
- ควรแบ่งเวลาในการทำงานให้เหมาะสมกับ ขอบเขตของงาน

บรรณานุกรม

Baker, Stephen, *Visual Persuasion* . USA . McGraw - Hill Book Company Inc .1961

กาญจนาคพันธ์, กรุงเทพฯ เมื่อ ๗๐ ปีก่อน , กรุงเทพฯ ฯ , เรื่องศิลป์ , ๒๕๒๘

ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ , สมุดภาพโบราณตำนานรัตนโกสินทร์ , กรุงเทพฯ ฯ , เมืองโบราณ ๒๕๓๖

คณาจารย์ที่จุฬาลงกรณ์ฯ , องค์ประกอบทางกายภาพ กรุงรัตนโกสินทร์ , กรุงเทพฯ , โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ฯ , ๒๕๓๔

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย , เหตุการณ์สมัยรัตนโกสินทร์ , กรุงเทพฯ ฯ , เมืองโบราณ, ๒๕๒๕

เทพชู หับทอง, กรุงเทพฯในอดีต , กรุงเทพฯ ฯ , อักษรบัณฑิต , ๒๕๑๘

สมบัติ พลายน้อย , ๑๐๐ รอยอดีต , กรุงเทพฯ ฯ , อักษรสัมพันธ์ , ๒๕๒๗

สุโขทัยธรรมาราช, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ ๘-๑๕
สาขาวิชานิตยศิลป์, กรุงเทพฯ ฯ , โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมาราช